

གཞི་རྒྱ་

༡༡། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྒྲན་ཆོག་གསལ།

བོད་རྒྱལ་ལོ། ༡༡༥༥

སྤྱི་ལོ། ༢༠༡༤

ཟླ་བ། ༡༢

སྤྱི་ལོ་འདོན་ཐེངས། ༡༩

གསོ་རིག་སྒྲན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་ཟབ་འབྲིང་ཐེངས་དྲུག་གསལ། རྫ་རམ་སྤྱ་ལྷ། ༢༠༡༤།༩།༣་་་ བཅ།

རྒྱ་གར་དབྱུས་གཞུང་གི་ནང་སྤྱི་མྱེ་ཁྱབ་སྒྲོན་ཆེན་གཞོན་པ་སྤྱི་ཞབས་ཀི་རན་རི་རུ་རི་དང་མཇལ་སྤང་ཁྱུས་གསལ།

དཀར་ཆག

ཚོགས་གཙོའི་སྒྲིག་སྒྲིང་།

- ༡། ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༠ པ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་བ།..... ༣
- ༢། གསོ་རིག་སྒྲན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་གྱི་ཟབ་འབྲིང་ཐེངས་དྲུག་བ།..... ༥
- ༣། གསོ་རིག་སྒོ་བ་གཉིས་ཁང་དུ་ཉོག་པ་ཞིབ།..... ༩
- ༤། གནས་ཚུལ་སྤྱིང་བསྟུན།..... ༡༡
- ༥། གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས།..... ༡༥
- ༦། དེབ་སྤེལ་སྒྲན་པ་རྣམས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་རེ་སྒྲུལ།..... ༡༩
- ༧། ལུགས་རྩི་ཆེ་བླ།..... ༢༣

གསར་འཛིན་འདོན་སྤེལ།..... བོད་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས།
སྒོ་བ་སྒྲན་པ།..... ཚོགས་གཙོ་སྒོ་བ་དཔོན་རག་རྩི་སྒོ་བཟང་བལྟན་འཛིན།
ཚོགས་གཞོན་སྒྲན་པ་བསོད་ནམས་སྒོལ་དཀར་ཨོ་ཤོད།
ཚོམ་སྒྲིག་པ།..... ལྷན་ལས་དྲུང་ཆེ་སྒྲན་པ་ཚོ་རིང་མཚམས་གཙོ།

ཤོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་འི་སྒྲུབ་ཆོག་གསེ་འཛིན་སྐྱོར་བཤོད་སྒྲིག་གི་སྒྲིག་པ་རྒྱ་གསེ་ཤིག་ཡིན། སྒྲུབ་ཆོག་གསེ་ཤིག་ཤོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་འི་
སྒྲུབ་པ་འི་ཤེས་ཆ་དང་ཤེས་པ་ལོན་སྒྲིག་གཞི་ཁག་གཤམ་པེ་བས་དང་། དེ་བཞིན་ནད་བཅོས་སྒྲུབ་པ། གཙུག་ལག་སྒྲོ་བ་ཁང་གི་སྒྲུབ་དག
སྒྲུབ་སྐྱོར་བཟོ་བྲ། ཁག་གི་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་སྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་ཆ་དེ་ཁྲིམས་གཞི། དེ་བཞིན་གཙུག་ལག་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཁང་ཁག་གི་སྒྲོ་བ་སྐྱོར་
དགོས་མཁོར་དེས་བར་ཆད་དགོས་པ་འི་ཆད་གཞི། སྒྲོ་བ་ཆོན་བཅར་པཤོད་དང་། སྒྲོ་བ་དུས་བཅས་པ་རྩེ་མ་སྤྱིད་སྤྱིའི་བསྐྱུར་བཤོས་དང་།

མ་ཐུན་ཞིང་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་སྒོལ་རྒྱུ་མ་ཉམས་པར་གཏན་འབེབས། ཐུན་སྒྲོར་ཆད་གཞི་ལམ་སྒོལ་སྤྲིག་གཞི། ཐུན་སྒྲོར་བཟོ་གྲར་
དགོས་མཁོའི་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཡོ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་ཆད་གཞི། ཐུན་རྩལ་སྤྲོས་ཆད་གཏོང་འཛིན་ཆད་གཞི་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འབེབས།
དེ་བཞིན་དུས་ནས་དུས་སུ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་ཐུན་སྒྲོར་བཟོ་གྲར་ཁག་ཏུ་སྒྲོར་བསྐྱོད་རྟོགས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ཆད་ལྷན་ཅན་
རྣམས་དུས་བཀག་དེབ་བསྐྱེལ་ཐོ་འགོད་དང་། བསྐྱར་བཅོས། ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་རིགས་ལ་འབོད་བསྐྱེལ་གསལ་འདེབས།
དེ་བཞིན་གསོ་རིག་ཐུན་པ་རྣམས་དུས་ཐོག་དེབ་སྐྱེལ་ལམ་ལུགས་སྤྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་ལག་བརྟམ། ཐུན་མིན་ཡོ་རྒྱས་དང་།
ནད་དང་གཉེན་པོའི་དམིགས་བསལ་ཀྱི་རིག་པ། ཐུན་མིན་རིགས་གཞུང་དང་དེའི་དངོས་རྩལ་སྤྲོས། ཐུན་སྒྲོར་ཐོན་རྩལ་དམིགས་བསལ་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདག་དབང་སྤྲུང་སྤྱོད། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་ཁག་གི་ཉམས་ཞིབ་སྡེ་ཆེན་དང་ཆེན་རིག་པ། བཟོ་གྲར་
ཁག་བར་མཉམ་འབྲེལ་ཉམས་ཞིབ་ལས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་ཤེས་རྟོགས་དང་ཁེ་སན་སྤྱང་སྤྱོད་པས་སོགས་ཁྲིམས་མཐུན་དང་། དེ་
དག་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་རྒྱ། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ ལོར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རིང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་
ལ་གནས་ལུལ་རྒྱ་ཁར་གཞུང་ནས་ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་ལེན་ཐོབ་ཅིང་། དམིགས་བསལ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཐུན་དབྱེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་
སྒོལ་དང་མཉམ་སྦྲེལ་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་སྐབས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེ་དང་། དབུས་གཞུང་ལས་ཁུངས་རྣམས། གལ་ཆེའི་
འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་བཅས་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་འབྲེལ་ལམ་ཁུས་ཏེ་དམིགས་བསལ་སྤྱི་དུས་དང་ཁྲིམས་སྤྲིག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ་
གནས་ལུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་དང་ཡར་རྒྱས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་བྱ་རྒྱ་
བཅས་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྤྲོས།

གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟན་པོའམ་དེའི་ཤེས་ཡོན་ནི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་སོགས་སུ་སློབ་གཉེར་དང་ཉམས་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་
ལམ་བརྒྱད་དེ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དེའི་ལུང་གི་བརྟན་པོ་འཛིན་སྤྱིང་འཕྱར་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཆོངས་པ་དང་། དེར་བསམ་ཀྱི་
རྩལ་ཟིན་ཅིང་རང་གི་ཐུན་མོངས་མིན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་རྣམས་གྲ་མ་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ས་འཛིན་སྤྱོད་དང་།
དེ་ལྟར་ཐབས་ལམ་སྤྲོས་ཆོག་པ་བརྒྱད་དེ་གཏན་ལ་ཐབས་པ་དེ་དག་རིས་མེད་འགྲོ་བ་ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སེམས་གདུང་བའི་གཉེན་པོར་
མེ་ཐོག་རྒྱ་རྒྱུ་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་བརྟན་པོ་གོང་འཕེལ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནས་ལུལ་རྒྱལ་ཁབ་མཆོན་པའི་ལུལ་གྱུ་མང་པོར་གཙུག་
ལག་སློབ་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་སྡེ་ཆེན་དང་། ཤེས་ཡོན་ཅན་དུ་མང་མཉམ་སྦྲེལ་ཐབས་ལམ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་ནང་གི་ཆད་གཞི་ལྷན་
པའི་བཀོ་སྐྱོང་ཆོག་མཆོག་སྤྲོས་པ་གོང་སྤྲིག་གཞན་ཡང་སྤྲོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ཀྱི་ལས་རིམ་དང་ཆོག་མཆོག་འདུ་དུ་མ་བཀོད་
སྤྲིག་མང་ཆོག་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་གོང་འཕེལ་ཐོབ་ཐབས་དང་། རྣམ་འགྱུར་ནད་ཀྱི་མི་ལྷན་ལུས་སེམས་གདུང་བར་
ཞི་བམིལ་ཐོབ་པར་རེ་བ་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་སྤྲོས་པས་མཆོན་པའི་བམིལ་སྤྱིན་འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་ཞུ་བ་རྣམས་ནད་དོན་རིག་པའི་གོ་
རྟོགས་གོང་འཕེལ་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་གསོ་བ་རིག་པའི་ལག་ལེན་ཀྱི་སྒྲོག་ཏུ་འཁྱེར་བྱུང་བའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་བཟང་སོགས་མཐུན་སྦྲེད་དང་
གོ་སྤྲིག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་ཞུ་བ་བཅས་ཡིན།

སྤྱི་ནོར་ཡོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དབུས་རྒྱལ་སྤྲོས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་ལ་སྤྲོན་ཅིང་
འགྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཆོན་དཔའེ་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོ་ཐུན་འཛོམས་ཤིང་བདེ་སྤྱིད་བསྐྱོད་དཔལ་དུ་ནས་ཡང་ཁུབ་པ་མེད་
པར་བཞད་པར་གསོལ་བ་སྤྱིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏོང་ནས་འདེབས་པ་ལགས། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆོག་མཆོག་སྤྱོད་
དཔོན་རག་ཏོ་སྤྱོད་བཟང་བརྟན་འཛིན་གྱིས།

༡། ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་༣༠ བ་བསྐྱོང་ཚོགས་གནང་བ།

ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་དགོངས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་༣༠ བ་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩
ཟླ་༩ ཚེས་ ༣ རྒྱུག་ཚེས་༩ བར་བཞུགས་སྐར་དྲ་རམ་སྤྲུལ་བསྐྱོང་ཚོགས་གནང་ཡོད། ཚོགས་ཐེངས་འདིའི་ཐོག་གཤམ་ཆེའི་
གྲོས་ཚོད་བྱུང་བ་གཤམ་གསལ།

༡། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལོར་རྒྱ་གར་དབུས་སྤོན་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱབ་གཞི་ཅ་འཛིན་དང་གསོ་རིག་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཁྱུང་མཐའི་དགོས་མཁའི་ཆ་རྒྱུན་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འཁེབས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་ལས་རྒྱ་
གར་ནང་ཡོད་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་རྣམས་རིམ་པས་དེ་བསྐྱེལ་གནང་དགོས་པ་དེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་
གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་ནན་སྒྱུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གཤམ་ཏེ་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་གང་ཞིག་ལ་གོང་གསལ་སྒྲིག་གཞིའི་
ནང་གསལ་ཆ་རྒྱུན་ཁག་ཆང་མིན་གནས་སྤངས་གང་མཆིས་འབྲེལ་ཡོད་ཞུ་ཡུལ་འི་ལས་ཁུངས་དང་རྒྱ་གར་དབུས་སྤོན་ཀྱི་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོའི་མཆཆན་ཐོག་གནས་སྐབས་གུ་ཡེངས་གནང་ཐབས་ཡོང་བའི་ཞུ་སྤྱོད་པས་བར་ཕུལ་དགོས་པ་
དང་། གོང་གསལ་གསལ་བསྐྱགས་ནང་གསལ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ གོང་སློབ་ཐོན་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་ངོས་ལེན་གནང་
ཡོད་ཀྱང་མཐོ་སློབ་ཁང་གང་ཞིག་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལོར་སྤྱོད་བ་སློབ་ཐོན་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བསྐྱེལ་གནས་སྤངས་དང་དེ་
བཞིན་འབྱུང་འབྱུང་མཐོ་སློབ་ཁང་ནས་སློབ་མ་གསར་འབྱུག་གི་ཆོག་མཆཆན་སོགས་ཁྲིམས་མཐུན་གནང་དགོས་པ་རྣམས་
སློབ་གཉེར་ཁང་སོ་སོ་ནས་དུས་ཐོག་གནང་དགོས་པ་ལྷན་ཚོགས་ནས་ལམ་སྟོན་ནན་སྒྱུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད།

༢། ལྷན་བ་དེ་བསྐྱེལ་དང་འབྲེལ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ཟླ་༩ བའི་ནང་རྒྱ་གར་དབུས་སྤོན་གི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱགས་ཡིག་ཆ་
སྤེལ་བའི་ནང་གཤམ་ཏེ་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་མིང་དང་སློབ་ཐོན་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་གོ་མིང་ལ་ཡིག་ཞོར་ཆད་

ལྷག་ཡོད་ཆེ་གང་མགོ་གས་རྒྱ་གར་དབུས་སྤུ་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་གནང་ནས་འབྲུང་
འབྱུང་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་སོ་སོ་ནས་སློབ་ཐོན་སྤུ་བ་རྣམས་ཁྱིམ་ས་མཐུན་དེ་བ་སླེལ་གནང་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་མ་
མཉམ་པ་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་འགན་ཡོད་པ་དེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་དེ་བ་སླེལ་ཡོད་པའི་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་ནན་
སྤུ་ཡིག་ཐོག་ནས་འབྲེལ་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་བྱུང་།

༣། གསོ་བ་རིག་པ་ཅེས་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཤེས་རིག་ཚན་རིག་རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་
ཚན་པའི་དངོས་མིན་ལུ་བཞག་རིག་གནས་ཁོངས་དེ་བ་སླེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་
རྒྱུས་གསལ་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སྤྲོ་གས་སྤྲོ་གས་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་བར་འབྲེལ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད།

༤། དེ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གསོ་བ་རིག་པ་ཅེས་པ་འཛམ་གླིང་ནང་ཡོད་པའི་སྤུ་དབུང་རིང་ལུགས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་ལ་གོ་ནོར་ཐལ་
འགོ་ཉེན་འདུག་པས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤུ་དབུང་རིང་
ལུགས་ལ་གོ་བར་སྤྱིར་བཏུ་བའི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐ་སྙད་གསལ་བཞིན་གྱི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྲགས་ཤིག་སྤུའི་ཐག་
གཅོད་བྱུང་ཡོད།

༥། གསོ་བ་རིག་པ་འདི་བཞིན་བཅན་གྱོལ་ནང་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་ཆེད་ལོ་ལྟར་ཁྲ་༩ ཆེས་༡༡ ཉིན་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་
སྤུང་ཅི་ཞུ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་མོ་སྤུང་ཅིའི་ལས་རིམ་ནང་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་གཏམ་བཤའ་དང་།
གསོ་རིག་འབྲེམས་སྟོན་དང་རིན་མེད་ནད་པ་བརྟག་དབྱེད་དང་སྤུ་སྤྱི་བ། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེད་ཅོམ་སྤྲོ་གས་
སྤྲོ་གས་ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་དཔར་བསྐྲུན་དབུ་འབྲེད་གནང་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཡོད།

༦། ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཅིས་ལོ་༢༠༡༧་་་༡༩ ལོའི་ཅིས་ཞིབ་སྟན་ཐོར་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱིས་སྤུ་ཐོར་ནང་གསལ་སྟོན་གནད་ཁག་ལ་
གྲོས་བསྐྱར་གྱིས་ལན་འདེབས་གསལ་བཤའ་གྱི་གྲོས་ཆེད་བྱུང་ཡོད་པ་དང་།

༧། དེ་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལོས་བསྐྱུ་དང་གཡུ་ཐོག་གཟེངས་རྟགས་ཀྱི་སྤྲོ་གས་ཞིབ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། ལྷན་ཚོགས་ནས་དབུས་
བོད་མིའི་སྤྲོ་གས་འཛུགས་དང་རྒྱ་གར་དབུས་སའི་ལས་ཁུངས་ལ་ཞུ་སྟོ་ཁག ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཆར་དང་དཔལ་འབྱོར་
འདུ་འགོད་བཅས་ཀྱི་གྲོས་གཞིའི་ཐོག་གྲོས་བསྐྱར་གྲོས་ཆེད་བྱུང་ཡོད། ད་ལན་ཚོགས་ཐེངས་༣༠ པ་འདི་བཞིན་གསོ་བ་
རིག་པའི་སྤུ་ཐའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་གྱི་ཟབ་འབྲིད་ལས་རིམ་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱོང་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་
ཚོགས་མི་བཞི་གལ་ཆའི་ལས་དོན་རྒྱུན་ཚོགས་འདུར་བཅར་ཐུབ་མེད་ལ་གཞན་ཚོགས་མི་གྲངས་དབུ་ཚོགས་བཅར་
མཉམ་བཞུགས་གནང་ཡོད། ཚོགས་ཐེངས་༣༠ པ་འདིའི་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ནས་གནད་དོན་གསུམ་གྱི་ཐོག་གསལ་འགོད་
གསལ་བསྐྲགས་ཤིག་གནང་ཡོད་པས་གསལ་བསྐྲགས་ཡིག་ཆ་ཆ་ཆ་གཤམ་དུ་གསལ་འགོད་གསལ་བསྐྲགས་ནང་
གསལ་ཡོད།

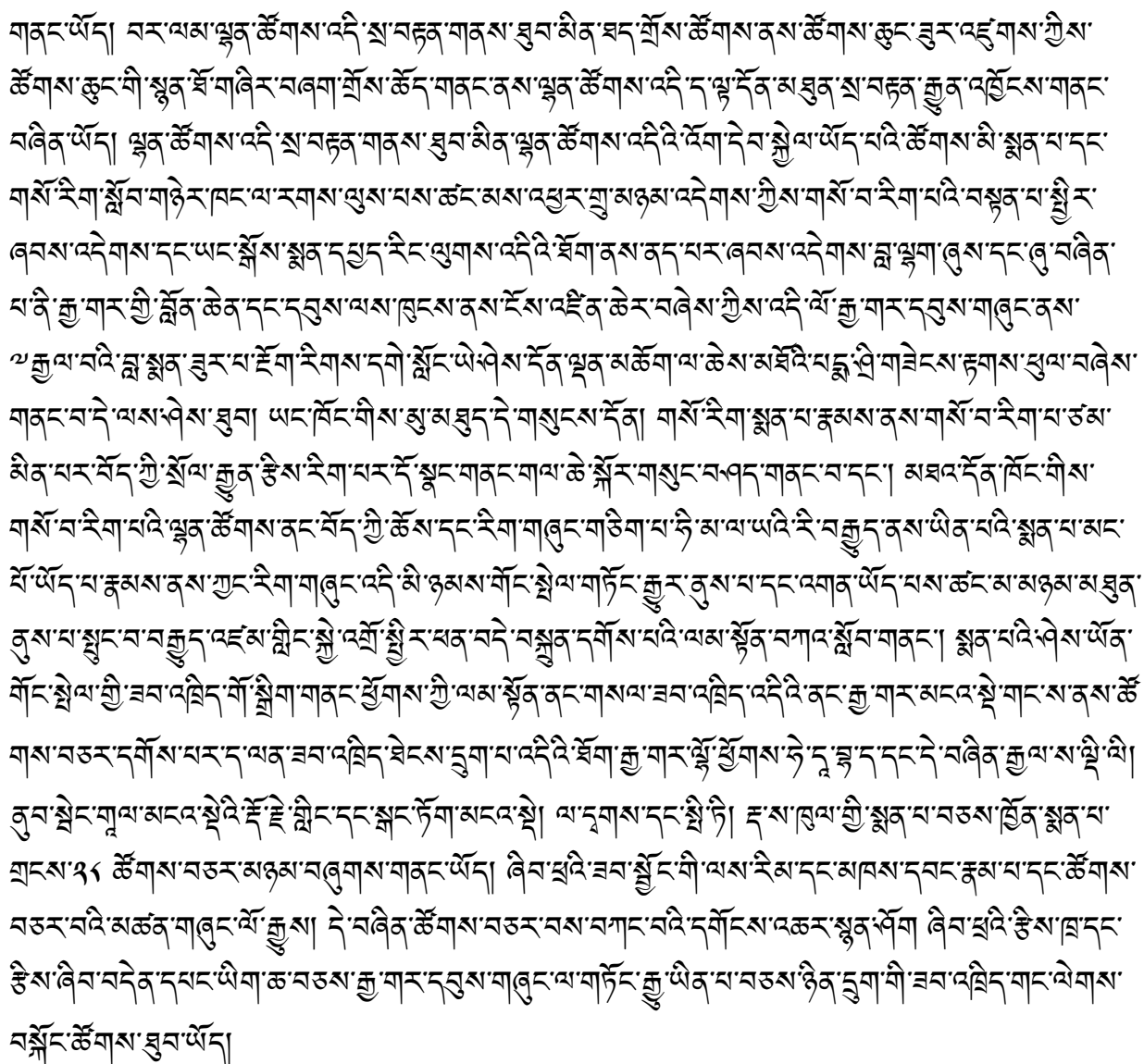
གཞན་ཡང་དེ་བ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་གསེང་ལ་སྐྱོབ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྐོབ་སྤྱི་ནམ་པ་བཅས་ལ་མེད་པས་བསྐྱེད་དང་སྐྱགས་
 ཉིན་དུག་གི་ཟབ་འཁྱིད་ཀྱི་ནང་དོན་སྤྱིར་བསྟུས་དོ་སྤོད་ལྟས། ད་ལན་ཟབ་འཁྱིད་འདིའི་ནང་བརྟོད་གཞི་གསལ་ཆེ་བ་གཅིག་ཏེ་ཉི་
 པའི་འཆར་རྒྱ་གར་དབྱུས་གཞུང་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱབ་གཞི་ཙ་འཛིན་སྤྱིག་གཞི་དང་གསོ་རིག་སྐོབ་གཉེར་ཁང་གི་
 རྩུང་མཐའི་དགོས་མཁོའི་ཆ་རྒྱུན་སྤྱིག་གཞི། དེ་བཞིན་གསོ་རིག་སྐྱན་པ་ནམས་དེ་བ་སྐྱེལ་ལྟེན་ཕྱོགས་བཅས་གསལ་ཆེའི་
 ཁྲིམས་སྤྱིག་གཏན་འབེབས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་ནམས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐྱན་པ་དང་གསོ་རིག་རིག་གཞུང་བསྐྱི་
 གནས་ཁང་ནས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་རྟོགས་དགོས་པར་སོང་སྟན་ཆོག་མས་ནས་ཆེད་དུ་དཔྱིག་སུ་རྒྱ་གར་དབྱུས་སྐྱན་ཀྱི་ལྷན་
 ཆོག་སུ་ཀྱི་དུང་ཆེ་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆོག་སུ་མི་བཅས་གདན་ལྷན་ཀྱིས་གོང་གསལ་ཁྲིམས་སྤྱིག་དོ་སྤོད་དང་དེ་བ་སྐྱེལ་
 ལྟེན་ཕྱོགས་གཞན་ཡང་ཁྲིམས་མཐུན་དེ་བ་སྐྱེལ་གནང་ཕྱོགས་ཐོག་ནི་བ་བཤོ་སྤྱོད་གི་ཆོག་སུ་ཐེངས་གཉིས་ལྷན་དུ་བསྐྱོད་
 ཆོག་སུ་གནང་ཡོད་པ་གསུངས། གཞན་ཡང་ཆོག་སུ་གཅི་མཆོག་ནས་ད་ལན་ཟབ་འཁྱིད་འདིའི་ཆེད་རྒྱ་གར་དབྱུས་གཞུང་
 བས་རིགས་དབྱུས་གནང་བ་བཞིན་གོ་སྤྱིག་ཆོག་སུ་པ་དང་ཆོག་སུ་བཅར་སྐྱན་པ་ནམས་ནས་རིགས་དབྱུས་གནང་བ་ཚུད་མོས་
 སུ་མ་འགྲོ་བར་དོན་དང་མཐུན་པ་མེད་སྟེད་གནང་དགོས་གསལ་ཆེ་ཞིང་གོ་སྐྱབས་འདི་བསྐྱན་ནས་སྟན་ཆོག་སུ་རྒྱ་གར་
 དབྱུས་གཞུང་ལ་འདི་ལྟའི་ཟབ་སྟོང་ཆེད་བསྐྱོད་མར་རིགས་དབྱུས་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལྟས་གནང་། དེ་རྗེས་

ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྤྱན་པ་ཆེ་རིང་མཆམས་གཅོད་ཀྱིས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧་་་༡༩ ལོའི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྐྱོམས་སྤྱིང་བསྐྱས་སྤྱན་སྒྲོན་ལྷན་རྒྱུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་དབུས་སྤྱན་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་མཆོག་ནས་རྒྱ་གར་དབུས་སྤྱན་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱིག་ལས་དོན་དོ་སྤྱོད་དང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧་ལོར་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་སྤྱིག་གཞི་གཏན་འབེབས་གནང་བ་དེ་ལས་གསོ་རིག་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་དང་དེ་ནས་སྒོ་བ་ཐོན་སྤྱན་པ་རྣམས་ཁྲིམས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་གནང་དགོས་སྒྲོར་གསུངས།གོང་གསལ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱིག་གཞི་གཏན་འབེབས་གནང་ཆེད་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་དང་དེ་བཞིན་གསོ་རིག་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་བཞི། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་དབུས་སྤྱན་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་མི་བཅས་ནས་སྤྱིག་གཞི་རགས་ཟེན་བཀོད་སྤྱིག་ཆེད་རོགས་པ་གང་ཐུབ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཁྱེད་གནང་། ཞིབ་མཐོང་ཁྲིམས་སྤྱིག་ལག་བསྟར་ཐོག་རྒྱུ་མཐོང་ལོའི་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་ནང་དོ་སྤྱོད་བཀོ་སྤྱོད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་ད་ལན་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ནས་གོ་སྤྱིག་གནང་བའི་ཐབ་འབྲིད་འདི་ལས་སྤྱོད་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དེ་རྗེས་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྤྱན་པ་ཨོ་ཤོད་བསོད་ནམས་སྒོ་ལ་དཀར་ལགས་ནས་ཐབ་འབྲིད་འདིར་ཕེབས་པའི་སྤྱི་མགྲོན་དང་ལོགས་བཅར་སྤྱན་པ་དང་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་མཁས་དབང་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་། སྤྱན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་གྱི་ཐབ་འབྲིད་གོ་སྤྱིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཅ་འཛིན་ལས་སྤྱོད་བཞིན་ད་ལན་ཐབ་འབྲིད་དངོས་གཞི་ཉིན་དྲུག་གི་རིང་ཁྱོད་མཁས་དབང་གངས་༡༩ རྣམས་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས། གཞུང་ལུགས་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ། ཁྲིམས་སྤྱིག་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས། རྒྱ་བཅོས་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་ལྔ། ཉམས་ཞིབ་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ། སྤྱན་དང་སྤྱན་སྒྲོར་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ། རྒྱ་ཐོག་དང་དབུད་བཅོས་ལག་ལེན་ཐོག་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་བཅས་ཁྱོད་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་༣༤ ལྷན་ཡོད། ཐབ་འབྲིད་ཀྱི་མཐུག་སྒྲོམ་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་ཆེད་འབོད་སྤྱི་མགྲོན་གཙོ་བོ་དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་བ་སྤྱོད་པ་ལྷ་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་ཚོགས་མཆོག་དང་དམིགས་བསལ་སྤྱི་མགྲོན་བོད་མིའི་སྤྱིག་འཕྲུགས་འབྲོད་བསྐྱོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་འཕར་ཡེ་ཤེས་དབང་མོ་ལགས་གཉིས་གདན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐབ་འབྲིད་མཁས་དབང་རྣམ་པར་གཟེངས་བསྟོད་ལྷན་འབྲེར་དང་དེ་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་ལྷན་ཚོགས་བཞུགས་ལག་འབྲེར་བཅས་ལྷན་སྤྱི་མགྲོན་གཙོ་བོ་དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་ནས་གསུང་བཤད་གནང་བའི་ནང་སྤྱིང་། གསོ་རིག་ལྷན་ཚོགས་འདི་ཐོག་མར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་དགོངས་པ་ཆེར་བཞེས་ཀྱིས་ཆེད་འཕྲུགས་གནང་བ་བཞིན་འདས་པའི་ལོ་བཅུ་བཞི་ཅམ་རིང་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཁྲིམས་སྤྱིག་དགོངས་དོན་སྤྱན་པ་དེབ་སྐྱེལ་སོགས་ལས་དོན་གང་ཐུབ་

༣། གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་རྟོགས་ཞིབ་གནང་བ།

༣།༡ ལྷགས་པོ་རི་བླ་རྟེན་བོད་སྐད་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་རྟོགས་ཞིབ་གནང་བ།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྲུལ་དགོངས་དོན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ཟླ་༥ ཚེས་༢༠ རྟེན་ལྷགས་པོ་རི་བླ་རྟེན་ཚོགས་ནས་ཆེད་བསྐོས་གནང་བའི་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་རྡོ་རྒྱུད་ལྷགས་པོ་རི་བླ་རྟེན་བོད་སྐད་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་སྤྱི་བཏང་རྟོགས་ཞིབ་ཆེད་ཐེབས་གནང་། ཚོགས་ཚུང་གི་གཙོ་སྤྱོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་ཆེ་སྐོན་པ་ཆེ་རིང་མཆོམས་གཙོ་བོ་ཀྱིས་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་མི་རྣེས་ཀྱི་འཇུག་པ་ལོ་འཛིན་སྐུ་ཞབས་མིག་དམར་རྩི་ཆེ་ལགས་དང་གཞན་དེ་གའི་ས་གནས་སྐད་པ་སློབ་པ་ལའང་དོན་འབྲུག་ལགས་གཉིས་རྩི་སྤྱོད་དང་སྤྲུལ་རྟོགས་ཞིབ་ལས་དོན་རྩིས་སྤྱོད་ལྷགས་ཞིབ་དངོས་གཞིར་དེ་གའི་སློབ་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་དང་ཉལ་ཁང་། སློབ་འཁྱིད་འཛིན་ཁང་དང་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། དེ་བཞིན་སློབ་མ་གཉིས་ལ་

སློབ་ཁང་གི་ཆ་རྟེན་དང་དེ་བཞིན་སློབ་འཁྱིད་གནང་སྤངས་སོགས་ལ་བྱི་ཅད་ལྷགས་ཞིབ་འགྲོངས་ཤོག་ནང་གསལ་མཉམ་སྦྲུང་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་དེ་བཞིན་སློབ་འཁྱིད་སློབ་ཚན་དང་བྱུང་ལྗོངས་དཔེ་དོན་མཆོན་ཐོག་གཞན་ཡང་སློབ་ཁང་གི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་མ་འོངས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལས་འཆར་ཐོག་ལ་བྱི་བ་གྲོས་བསྐྱར་ལྷགས་ཆེ་སྐོན་ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་བསྐྱེམས་སྐད་ཆེད་ཚོགས་མི་སོ་སོའི་དགོངས་འཆར་འགྲོངས་ཤོག་བཅས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྤྱུལ། ད་ལན་རྟོགས་ཞིབ་འདི་ལོ་འཁོར་རྟོགས་ཞིབ་ཡིན་པས་རྒྱ་བ་གཉེར་གནང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་ལྷན་ཚོགས་ནས་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་སྐད་ཐོག་གཞིར་བཞག་མ་འོངས་པར་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་འཛིན་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་དང་དེ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་གལ་གནད་རྣམས་དེ་ནས་གནང་དགོས་པའི་ནན་སྒྲུལ་ལྷགས་ཡོད།

༣།༢ དབལ་སྤྱངས་ཤེས་རབ་སྤྱི་དོན་གཉིས་ལོར་བུའི་དགའ་ཆལ་དུ་རྟོགས་ཞིབ་གནང་བ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ཟླ་༥ ཚེས་༢ རྟེན་དབལ་སྤྱངས་རིག་གནས་མཐོ་སློབ་དོན་གཉིས་ལོར་བུའི་དགའ་ཆལ་ནས་དེ་གའི་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེབ་སྤྱོད་ཡོང་བའི་ལྷན་གནང་འབྲོར་བྱུང་བར་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་མི་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་བྱུང་འཇུགས་ཐོག་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༩ རྟེན་དེ་གའི་སློབ་ཁང་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཞིབ་ཆེད་ཐེབས་གནང་། རྟོགས་ཞིབ་ལས་རིམ་ནང་གསལ་ཐོག་མར་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་གི་གཙོ་སྤྱོད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་ཆེ་སྐོན་པ་ཆེ་རིང་མཆོམས་གཙོ་བོ་ནས་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་མི་རྣམས་རྩི་སྤྱོད་དང་རྟོགས་

ཞིབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡན་པ་དང་ལས་དོན་དོ་སྤོང་ཞུས། དེ་རྗེས་དཔལ་སྤྲུངས་རིག་གནས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྤྱི་སློབ་ཅིས་རབ་
 འབྲུམས་པ་ཨེ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ལགས་ནས་དཔལ་སྤྲུངས་རིག་གནས་མཐོ་སློབ་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་
 ཡོད་དགོ་ལས་ཀླུ་མས་དོ་སྤོང་གནང་། ཆོག་ས་ཚུང་གི་ཆོག་ས་མི་ཀླུ་མས་ནས་དེ་བསྐྱེད་སྤྱི་གཞི་དང་དེ་བཞིན་ཞུ་སྟོན་ནང་
 གསལ་ཡིག་ཆ་དོ་མར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་། དེ་རྗེས་སློབ་ཁང་དུ་དངོས་སུ་ཉོག་ས་ཞིབ་གནང་བའི་ནང་མཐོ་སློབ་ཡིག་ཆ་དང་།
 རིག་དངོས་འབྲེམས་སྟོན་ཁང་། གཡུ་ཐོག་མཆོད་ཁང་དང་དཔེ་མཛོད། སློབ་མའི་འཛིན་ཁང་དང་ཉལ་ཁང་། དེ་བཞིན་བརྟག་
 དབྱེད་སྟོན་ཁང་དང་འཇམ་དབྱེད་ཁང་། སློབ་སྦྱོར་ཁང་དང་གཡོས་སྦྱོར་ཁང་། ཡིད་འཕྲོག་སྟོན་གྱི་ལྷུ་ར་བཅས་ལ་དངོས་
 སུ་གཟིགས་ཉོག་ས་གནང་མཐར་ཆོག་ས་ཚུང་ཆོག་ས་མི་ཆང་འཛོམས་ཀྱིས་སློབ་ཁང་གི་འཛིན་སྦྱོར་དང་དེ་བཞིན་ཤེས་ཡོན་
 དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་དོགས་འདི་དང་སློབ་ཁང་གི་སློབ་མ་གཉིས་ཟུར་དུ་ཐུགས་སྤྲད་ཀྱིས་སློབ་ཁང་གི་སློབ་འཁྲིད་སློབ་ཆོན་
 དང་སློབ་འཁྲིད་གནང་སྟངས་སོགས་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དང་། ཡང་སློབ་འཛིན་སྦྱོར་ནས་ཟུར་བལྟའི་དཔེ་དེབ་དང་ཉལ་ཁང་ལ་

སོགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་གནང་སྟངས་གང་ཅིར་དེ་བ་ཞུས་རྗེས་མཐར་ཆོག་ས་ཚུང་གི་སྟོན་ཐོ་དང་ཆོག་ས་མི་སོ་སོ་འདྲེན་པ་འཆར་
 སྟོན་ཐོག་བཅས་བཀའ་། ད་ལན་ཉོག་ས་ཞིབ་འདི་དང་འབྲེལ་ནས་སློབ་ཁང་ནས་ཡ་བྲམས་མགོན་ཤོ་ཆེ་འཆར་མཆོག་སྤྱི་
 དམིགས་བསལ་མཇལ་ཁ་གོ་སྤྱི་གཞི་གནང་བཞིན་ ཡ་བྲམས་མགོན་ཏུ་འེ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་དེ་སྔ་ཐོད་ནང་དཔལ་
 སྤྲུངས་རིག་གནས་མཐོ་སློབ་ཁང་གི་བྱང་བ་ལོ་རྒྱུས་དང་བོད་དུ་དུས་འགྱུར་བྱུང་རྒྱུ་བཅན་བྱོལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་གྱིས་རྒྱ་གར་
 བང་དཔལ་སྤྲུངས་རིག་གནས་མཐོ་སློབ་འདི་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ལས་དོན་གནང་སློ་ཁག་ འགྱུར་འགྱུར་
 གསོ་ཅིས་རིག་པ་གཙོས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་གནང་རྒྱུ་ལས་འཆར་སོགས་དུས་ཡུན་རྒྱ་ཆེན་གཅིག་
 ཅུ་མ་རིང་བཀའ་སློབ་གནང་། ད་ལན་ཉོག་ས་ཞིབ་ཆོག་ས་ཚུང་ནས་ཉོག་ས་ཞིབ་གནང་བའི་ཉོག་ས་ཞིབ་ལས་བསྐྱེད་སྟོན་ཐོ་
 དང་རྒྱུ་གཉེར། ཟུར་སྦྱར་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་སྟོན་ཆོག་ས་ཆོག་ས་ཐབས་རྗེས་མའི་ནང་གོས་བསྐྱར་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱ་
 ཡིན།

༣༡.༣ གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་མཐོ་སློབ་སློབ་རི་གླིང་དུ་སྤྱི་བཏང་ཉོག་ས་ཞིབ་གནང་བ།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྟོན་ཆོག་ས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་མཐོ་སློབ་སློབ་རི་གླིང་འདི་བཞིན་
 གྱུ་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དཀའ་བཅུ་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་ལྷན་ཞིག་ཏུ་འཕུལ་སེལ་དོས་ལེན་དེབ་
 གྱེལ་གནང་ཞིང་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་སྟོན་ཆོག་ས་ནས་ཆོག་ས་མི་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་ཉོག་ས་ཞིབ་ཚུང་ཟུར་འཛུགས་ཀྱིས་

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༡༡ ཚེས་༢ ཉིན་གོང་གསལ་སློབ་ཁང་དུ་སྤྱི་བཏང་རྟོགས་ཞིབ་གནང་། སློབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ནས་
ཆོགས་ཚུངས་ཀྱི་ཆོགས་མི་རྣམས་ལ་ཡ་སྐབས་ཐེ་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་མཆོག་གི་དམིགས་བསལ་མཛུགས་ཁྲོལ་གྱི་སྤྱི་གནང་བར་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ད་ལན་རྟོགས་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་དང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱབས་གཞི་ཅ་འཛིན་གཏན་
འབེབས་དང་མཐོ་སློབ་དེབ་སྤྲེལ། དེ་བཞིན་གསོ་རིག་མཐོ་སློབ་བཞི་ནས་སློབ་ཐོན་སྤྲོད་པ་རྣམས་དེབ་སྤྲེལ་སློ་འཛུགས་
བཅས་ཀྱི་སློར་སྤྲོད་གསལ་དང་ལྷན་ཆོགས་ནས་དབར་བསྐྱུན་དུས་དེབ་ཁག་བཅས་ལུས་བཞེས་གནང་། ཡ་སྐབས་ཐེ་སྤྲོད་ཀྱི་
ཁྲི་འཛིན་མཆོག་ནས་ཀྱང་ཡ་སྐབས་ཐེ་གོང་མ་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་སོ་གསུམ་པ་མཆོག་ནས་གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་སློབ་གཉེར་
མི་ཉམས་རྒྱུན་སྤེལ་གྱི་ཐུགས་དགོངས་ཆེ་བཞེས་ཡོད་པ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོར་མཐོ་སློབ་འདི་དངོས་སུ་སློ་འཛུགས་ཀྱིས་
ད་ལྟ་རྒྱུན་མཐུན་འགོ་བཞེན་ཡོད་པ་གསུངས། དེ་ནས་ཕྱག་ཚོད་༤༡༥ ཐོག་རྟོགས་ཞིབ་ཆོགས་མི་རྣམས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་

འཛིན་སྐྱོང་ཡིག་ཚང་དུ་ཆང་འཛོམས་ཐོག་རྟོགས་ཞིབ་གཙོ་སྐྱོང་ནས་ད་ལན་རྟོགས་ཞིབ་ཀྱི་དམིགས་ལུས་དང་འབྲེལ་རྟོགས་
ཞིབ་ལས་རིམ་རྒྱུ་ལྷན་ཆབས་ཅིག་མཐོ་སློབ་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང་སྤྲོད་ཀྱི་དགོན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་
ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཞིན་དང་ཆོགས་མི་ལྷན་འཛོམས་ཡོད་སྐབས་བསྐྱུན་སྤྲོད་ཆོགས་ནས་ཉེ་འཆར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་
ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱབས་གཞི་ཅ་འཛིན་དང་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཉུང་མཐའ་དགོས་མཁའ་ཆ་རྒྱུན་སྤྲེལ་གཞི།
གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་བཞི་ནས་སློབ་ཐོན་སྤྲོད་པ་རྣམས་དེབ་སྤྲེལ་སློ་འཛུགས། མ་འོངས་པ་གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་
མཐོ་སློབ་འདི་འདྲ་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་སྤྱི་གཞི་གཏན་འབེབས་དེའི་འོག་འགོ་དགོས་པས་མཐོ་སློབ་འཛིན་སྐྱོང་ནས་ད་
ལྟ་ནས་སྤྱི་གཞི་དེར་གཞིགས་རྟོགས་ཀྱིས་ལྷན་ཆོག་གནང་གསལ་ཆེ་བ། དེ་ལྟར་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེབ་སྤྲེལ་ཆེད་མཐོ་
སློབ་དེ་མང་འཕྲེལ་ནང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་ནས་ཆད་འཛིན་ (Affiliation) གནང་དགོས་པ། དེ་བཞིན་
མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་ནད་གསོ་ཁང་དགོས་པ། ནད་པ་བཟླ་དབྱེད་ཀྱི་སློ་བཞེན་སྤྲོད་ཁང་འཛུགས་འཆར་ཡོད་ན་སློ་བཞེན་
སྤྲོད་ཁང་དེ་རྫོང་གི་འཕྲོད་བཞེན་ལས་ཁུངས་ནས་དེབ་སྤྲེལ་ལག་འཁུར་ཁུ་དགོས་པ་སོགས་ལུས་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་
གནང་སློ་ཁག་འབྲེལ་བཞིན་ལམ་སྟོན་ལྷན། དེ་རྗེས་རྟོགས་ཞིབ་དངོས་གཞིའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་མཐོ་སློབ་ཀྱི་འཛིན་ཁང་དང་
དཔེ་མཛོད། བཟླ་དབྱེད་སྤྲོད་ཁང་དང་དབྱེད་བཅོས་ཁང་། སློབ་མའི་ཉལ་ཁང་དང་རང་སྐྱོང་ཁང་། ཆོགས་ཁང་དང་གསོལ་
ཆོགས་ཁང་། སྤྲོད་རྒྱུ་དང་སྤྲོད་སྐྱོར་ཁང་བཅས་ལ་རྟོགས་ཞིབ་གནང་། གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞིའི་མཐོ་སློབ་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་

བཞིན་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༥ ཚེས་༡༣ ཉིན་དངོས་སུ་སློབ་འཇུག་གིས་ད་ལྟོ་འཆར་སྤྲོད་དགོ་གཉིས་ལོག་སྤྲོད་སློབ་སྐབས་དང་པོ་སྟེ་ལོ་རིམ་ལྔ་པའི་ནང་སློབ་མ་གྱི་གྲངས་གསུམ་དང་བུ་མོ་གྲངས་ཅིག་བཅས་ཁྱོད་གྲངས་༤ སློབ་སློབ་སྐབས་གཉིས་པ་སྟེ་ལོ་རིམ་བཞི་པའི་ནང་སྤྲོད་སློབ་མ་གྱི་གྲངས་གཉིས་དང་བུ་མོ་གྲངས་གསུམ་བཅས་བསྟོམས་གྲངས་༥ སྐབས་གསུམ་པ་སྟེ་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་ནང་བཞི་དང་བུ་མོ་གྲངས་ཅིག་བཅས་བསྟོམས་༥ སྤྲོད་སློབ་སྐབས་བཞི་པ་སྟེ་ལོ་རིམ་དང་པོའི་ནང་སྤྲོད་སློབ་མ་གྱི་གྲངས་གཉིས་དང་བུ་མོ་གྲངས་ཅིག་བཅས་༣ ཁྱོད་བསྟོམས་སྤྲོད་སློབ་གྲངས་༡༢ སློབ་སློབ་གནང་བཞིན་འདུག བསྐྱབ་གཞི་གཙོ་བོ་སྤྱན་ཚོགས་ནས་གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་གསོ་རིག་འབྲུམ་བཞི་གཙོ་སྡེ་ཡན་ལག་སློབ་ཚན་ཁག་བཅས་སློབ་འཁྱིད་གནང་བཞིན་འདུག སྤྱི་གཞུང་གོང་གསལ་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ནས་རྟོགས་ཞིབ་སྤྱན་ཐོང་མཉམ་སྦྲུང་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་སྤྱན་ཚོགས་སུ་གནང་འབྱོར་རྗེས་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ལ་གཞིགས་ཞིབ་གྲོས་བསྟུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་བྱུ་ཡིན་པ་བཅས།

༥། གནས་ཚུལ་སྤྱིང་བསྐྱུས།

༥༡ སྤྲོད་སློབ་སྐབས་སྤྱིང་བསྐྱུས།

ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་ཚོགས་ནས་གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྲོད་སློབ་སྐབས་ཀྱི་དེ་བསྐྱུས་ཕྱི་ལོ་འདྲིའི་ཐོག་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༦ ཚེས་༡ ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༡༢ ཚེས་༣༡ བར་ཁྱོད་སྤྲོད་སློབ་མ་གྲངས་༥ དེ་བསྐྱུས་གནང་བས་ད་བར་ཁྱོད་བསྟོམས་སྤྲོད་སློབ་མ་གྲངས་༤༤ སྤྱན་ཚོགས་ལོག་སྤྲོད་སློབ་མ་པའི་དེ་བསྐྱུས་ཁྱུས་སློབ་ཐོབ།

༥༢ ཐོད་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚོགས་མི།

སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་གྲོས་ཚེད་དགོངས་དོན་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ ལོར་ཐོད་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཅས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱུས་པ་སྤྱི་དང་ཡང་སློབ་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ལས་དོན་ལ་རྒྱ་བསྐྱོར་ཆེད་ཐོད་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཅས་ཟུར་ཕྱེ་གནང་བས་འདས་པའི་ཟླ་དྲུག་གི་རིང་མི་གྲངས་༩ ཐོད་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་རང་ལོས་འཇུག་བཞུགས་ཀྱིས་ད་བར་ཁྱོད་རྒྱལ་ཁབ་འདྲེ་མིན་༡༩ ནས་ཚོགས་མི་གྲངས་༤༢ ཐོད་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་འཇུག་བཞུགས་དེ་བསྐྱུས་གནང་ཡོད།

༥༣ འཕྲོད་བསྟེན་གཏམ་བཤད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༢ ཚེས་༣༠ ཉིན་ལྷགས་པོ་རི་བླ་རྟེན་ཐོད་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་གཉིས་ཁང་དུ་རྟོགས་ཞིབ་དང་སྤྱིང་བསྐྱུས་དགོང་རྩོ་ཚུ་ཆོད་གཅིག་རིང་དེ་གཞི་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱུས་མ་ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་རྩོད་དང་དེ་བཞིན་ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁྱེད་མཉམ་སྦྲུང་གནས་བབ་དང་མ་འོངས་མདུན་ལམ། གཞན་ཡང་སློབ་སློབ་ཀྱི་གནང་སྐབས་ལུས་པོའི་བདེ་ཐང་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཞི་བདེའི་འཕྲོད་བསྟེན་གནང་དགོས་གལ་ཆེའི་སློབ་འཕྲོད་བསྟེན་གཏམ་བཤད་དང་། ཆབས་ཅིག་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སློབ་ཐོན་ཟིན་རྗེས་སོ་སོའི་སློབ་སློབ་ཀྱི་ཡུལ་ཚོགས་པར་

ཞབས་ཁུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་གཤམ་ཆེ་ཡིན་སྟོར་ལམ་སྟོན་དང་སྟོབ་མའི་ངོས་ནས་ལུས་སེམས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་མདུན་ལམ་སྟོར་བཅས་ལ་དོགས་ཁྲི་གནང་བར་ལན་འདེབས་ཞུས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༡༡ ཚེས་༢ ཉན་གསོ་རིག་འབྲམ་བཞིའི་མཐོ་སྟོབ་སྟན་རི་གླིང་དུ་ཉོག་ས་ཞིབ་དང་སྒྲགས་ཏེ་ལན་རི་གཏན་སྟོབ་ཀྱི་སྟོབ་ཐུག་ནམས་ལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་སྟན་པ་ཆེ་རིང་མཆམས་གཙོད་ཀྱིས་གསོ་བ་རིག་པ་རོ་སྟོད་དང་མ་འོངས་མདུན་ལམ་ཐོག་གཏན་བཤད་གནང་བ་དང་། སྟན་རམས་པ་སྦྱིད་ལུས་ལགས་ནས་རྒྱན་དུ་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ཚུལ། ཟས་སྦྱོད་ཉེས་པས་ནད་བྱུང་ཚུལ་ཐོག་གཏན་བཤད་དང་ཁྲི་བཞི་ལན་གནང་།

༥༡༥ གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་བཅར་ཕྱོགས་བསྟེན།

༥༡༥༡ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༢ ཚེས་༢༡ ཉན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་སྟན་པ་ཆེ་རིང་མཆམས་གཙོད་དོར་གླིང་ལྷགས་པོ་རི་བན་ཉན་བོད་སྟན་སྟོབ་གཉེར་ཁང་དུ་སྦྱི་བཏང་ཉོག་ས་ཞིབ་དང་སྒྲགས་སྐར་ཉོག་ནས་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གཞིན་པ་སྐལ་བཟང་ལགས་དང་ OSD སྒྱ་ཞབས་ཀམ་ནས་རྒྱལ་བྱ་ཁྲི་ཡ་གཉེས་ཐུགས་སྐད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་རོ་སྟོད་དང་ད་བར་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེབ་སྦྱེལ་ཡོད་པའི་གསོ་བ་རིག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་དང་སྟོབ་ཐོན་སྟན་པ། སྟན་སྦྱོར་ཁང་བཅས་དེབ་སྦྱེལ་གནང་ལུགས་སྦྱིག་གཞི། འབྲུང་འབྲུང་ནས་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་ཡོད་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་མཐོ་སྟོབ་འདིའང་ལྷན་ཚོགས་འདིའི་དེབ་སྦྱེལ་གནང་རྒྱུ་དེབ་སྦྱེལ་སྦྱིག་གཞི་དང་འགོངས་ཤོག་ཁག་བཅས་ལུས་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་གར་ནང་གསོ་བ་རིག་པ་མི་ཉམས་དར་སྦྱེལ་ཆེད་རིག་གཞུང་བསྟེན་གནས་ཁང་ཆང་མར་འགན་ཡོད་པས་ཆང་མས་འབྲུར་བྱ་མཉམ་འདེགས་གནང་དགོས་པའི་ཐོག་བཀའ་བསྐུར་བྱུང་ཡོད།

༥༡༥༢ ལྷན་ཚོགས་ནས་ལོ་ལྟར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་རོགས་དཔུལ་འོག་གསོ་བ་རིག་སྟན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྦྱེལ་ཀྱི་ཟབ་འཁྲིད་གོ་སྦྱིག་ཞུས་བཞིན་ཡོད་པར་དེ་སྔ་ཅིས་ཆ་ཆང་ཡིག་ཐོག་ནས་གསལ་བཏོན་གནང་གི་ཡོད་

ཅིང་། འདི་ལོ་ནས་ཀྱང་གར་དབུས་གཞུང་གི་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་དབུས་ཤི་ཐོབ་ཀྱི་ཅིས་
 ཁུ་ཆ་ཆང་ Public Financial Management System
 (PFMS) བརྒྱུད་རིམ་དུ་ཐོག་ཚུགས་པའི་མིང་དེ་བ་སྐྱེལ་གནང་ནས་
 དེའི་ཐོག་ Expenditure, Advance and Transfer (EAT
 Modules) ཅིས་སྤྲོ་ཆ་ཆང་བཟོ་འགོད་གནང་དགོས་ཀྱི་བསྐྱར་བ་བྱིན་
 ཡོད་པས་གོང་གསལ་ཅིས་ཁྲ་བཟོ་འགོད་ཐོག་༢༠༡༩ ལྷ་པོ་ཆོས་ཀྱི་
 ཉིན་ཀྱང་གར་དབུས་ཨུ་ཡུ་འདེལ་ས་ཁུངས་སུ་ཉིན་བྱེད་རིང་ཟབ་སྦྱོང་
 ཞིག་གོ་སྐྱོད་གནང་བར་འདི་ནས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་དང་ལས་དྲུང་གཉིས་ཟབ་སྦྱོང་ཆེད་བཅར་ཞུས།

༧༧༣ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷ་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ཀྱང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་དང་ལས་
 དྲུང་གཉིས་ཨུ་ཡུ་འདེལ་ཟུང་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་Sh. P.N. Ranjit Kumar
 དང་ཨུ་ཡུ་འདེལ་ས་ཁུངས་ནང་ཨུ་ཡུ་མེ་དཔེ་སློབ་སྟོན་མིང་འཛིན་ Dr.
 D.C. Katoch གཉིས་ཟུགས་སྤང་ཞུས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཀྱང་གར་དབུས་
 ལྷན་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ Dr. Vanitha Muralikumar
 དང་དེ་གའི་རིགས་དྲུང་ Dr. Shamshad Bano གཉིས་ཟུགས་སྤང་
 གིས་དེ་སྤྱི་ལོ་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཞུ་ཡིག་སྤུལ་བ་ནཱ་ས་འབྲུག་སྟོན་གསེང་
 གིས་ཡེ་གའི་འབྲུག་བཅས་མཉམ་སྦྲུང་སྤུལ།

༧༧༤ ཐོད་ཀྱི་སྤྱན་ཅིས་ཁང་གི་ལུས་སེམས་སྟོག་གི་སྤྱི་ཚན་ནས་མགྲོན་ཤོག་འབྱོར་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྤྱན་
 པ་ཆེ་རིང་མཆམས་གཙོད་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷ་པོ་ཆོས་༣༠ ཉིན་ཉིན་གཉིས་རིང་གིས་པའི་སེམས་ཁམས་གསོ་སྦྱོང་
 ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བཟོ་སྐྱོང་ཚོགས་ཆེན་བསྐོར་ཚོགས་གནང་བར་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་བཅར་ཞུས།

༧༧༥ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷ་པོ་ཆོས་༣ ཉིན་གསོ་རིག་འབྲུས་བཞིའི་མཐོ་སློབ་སྤྱན་རི་གླིང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་རྟོགས་ཞིབ་དང་
 ཟུགས་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཨུ་ཡུ་འདེལ་འགན་འཛིན་ Mr Sanjeev Bhatnagar ཟུགས་འཕྲད་ཀྱིས་ཉི་མ་
 ཅལ་མངའ་སྡེའི་ནང་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་པའི་ས་དམིགས་གསུམ་
 ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་ལོ་ནས་དམིགས་དེའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་འཛིན་རིམ་བཅུ་
 གཉིས་ཆེན་རིག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་སྟེ་ཡོད་པའི་སློབ་ཐོན་སྤྱན་པ་
 དགོས་པ་གསལ་ཡོད་ཀྱང་ཉི་ལའི་འཆར་ཀྱང་གར་དབུས་སྤྱན་ཀྱི་
 ལྷན་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་སྤྱི་གཞི་ནང་གསལ་ཆ་
 རྒྱུ་ཐོག་འགྱུར་བ་བྱིན་ཡོད་པས་སྤྱི་གཞི་དེ་གཞིར་བཞག་ཐོག་སྤྲོ་མངའ་སྡེའི་ནང་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་པའི་
 ས་དམིགས་དེ་ཁ་བསྐོར་གནང་ཐབས་ཡོད་པའི་ཞུ་ཡིག་སྤུལ། ཆབས་ཅིག་དེ་གའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱན་ཅ་འདེབས་

ལས་ཀྱི་ལས་འཆར་འགན་འཁུར་གྱིས་མངའ་སྡེའི་ནང་སྤྱོད་ཆ་འདེབས་ལས་ཆེད་རོགས་དབུལ་ཁུ་
ཐབས་ཐོག་གྲོས་བསྟུན་ཞུས།

༧༧༧ གྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷ་ཁྲ ཆེས་༡༡ ནང་༡༢ ཉིན་གཉིས་རིང་རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཞིབ་དཔྱད་ཆོག་གསལ་སྤེ་དང་
ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཆོས་རིག་ཆོག་གསལ་པའི་གོ་སློག་འོག་རྒྱ་གར་ནང་གསོ་བ་རིག་པ་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་ཐོག་ཉིན་གཉིས་
ཀྱི་ཟབ་སློང་ཞིག་གོ་སློག་ཞུས་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཆོག་གསལ་ནས་ལྷན་ཆོག་གསལ་གྱི་ལས་དོན་དོ་སློང་
དང་གསོ་བ་རིག་པ་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་གནང་སྟོན་ཐོག་གསལ་བཤུད་དེ་སྤྱུལ་ཞུས་པ་བཞིན་འདི་ནས་བྱུང་ཆེ་
སྤྱོད་པ་ཆེ་རིང་མཆམས་གཅོད་ཆོག་གསལ་བཅར་གསལ་བཤུད་གནང་ཡོད། ཟབ་སློང་འདིའི་ཐོག་གསོ་བ་རིག་པའི་
སློབ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཁུར་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱོད་པ། དེ་བཞིན་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཅས་
ཁྱོད་མི་གངས་ལྷ་བརྒྱུ་ཅམ་མཉམ་བཞུགས་གནང་འདུག ཟབ་སློང་གི་མཇུག་སྐོར་མཇུག་སྐོར་ཐོག་བོད་མིའི་སྤྱི་ག

འཇུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་འཛོམས་བཞུགས་བཀའ་སློན་ཆོས་སློང་དབང་ཕུག་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཐོག་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་
ལས་ལས་སྤྱོད་བཀའ་སློབ་གནང་ཡོད། བཀའ་སློབ་ནང་སྤེལ་གཅོ་བོ་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་དུས་ཤུས་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་མང་པོར་དར་ཁྲུག་གིས་ཉམས་
ཐག་ནད་པ་མང་པོར་པན་བསྐྱེད་བྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་ཀྱང་གསོ་བ་རིག་
པ་འདི་ཁྱེམས་མཐུན་དོས་ལེན་དང་སྤྱུགས་འདི་ལོ་ལྷུལ་བའི་སྤྱོད་པ་བཅས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
མཐོའི་བརྒྱུ་གཞུང་སྤྱུགས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
ཅམ་མིན་པ་ནད་གཞི་སྤྱོད་འགོ་གཞི་ཐབས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་གཅོས་གསོ་བ་རིག་གཞུང་མང་
པོའི་ནང་གསལ་སྤྱོད་ཡོད་པས་འདིའི་ཐོག་དེད་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་ཞིབ་བྱ་དགོས་པ་དང་འབྱུང་འབྱུར་
གསོ་བ་རིག་པ་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་སྤེལ་འབྲེལ་ཡོད་ཆོང་མས་ཀྱས་པ་མཉམ་སྤུངས་ཀྱིས་གཞུང་དང་ལག་ལེན་
ཆེད་མཐོར་གཏོང་ཐབས་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ལས་སྤྱོད་བཀའ་སློན་གནང་ཡོད།

༧༧༨ གྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷ་ཁྲ ཆེས་༡༣ ཉིན་ལྷ་ཁྲ་ཟབ་སློང་ཆེད་བཅར་དང་སྤྱུགས་དབུས་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཀྱི་
དཔལ་ལྷན་འཛོམས་བཞུགས་བཀའ་སློན་ཆོག་དང་ལྷན་ཆོག་གསལ་གྱི་ཆོག་གསལ་གཅོ། འཛོམས་ལས་བྱུང་འཕར་དང་ལྷན་
ཆོག་གསལ་བྱུང་ཆེ་བཅས་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཆེས་མཐོའི་མི་སྤྱུ་ཁག་ཅིག་མཇུག་སྤེལ་གྱིས་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་
ཆོག་གསལ་གྱི་ལས་དོན་དོ་སློང་དང་ལྷན་ཆོག་གསལ་འདིའི་ཆོག་གསལ་མི་གཅིག་རྒྱ་གར་དབུས་སྤྱོད་པ་ལྷན་ཆོག་གསལ་གྱི་

ཚོགས་མིར་བསྐོས་གཞག་ཡོང་བ་དང་ཕྱི་གར་དབུས་གཞུང་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་སློན་པ་དེ་བསྐྱེད་ཆེད་ལྷན་
ཚོགས་འདི་ལྟེན་པ་སྐྱེད་ཡང་གྲངས་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་བསྐྱོད་ཕྱི་གསུམ་ལྷན་ཚོགས་འདིར་ངོས་ལེན་ཅིས་
མཐོང་ཡོང་བའི་རེ་སྐྱེད་ཞུས་ཡོད། མི་སྣ་མཇུག་ཐོངས་ཕྱི་གར་དབུས་གཞུང་ནས་སྤྱི་ལོ་འདོན་ཆེན་གཞོན་པ་སྐྱེད་

ཞབས་གི་རན་རི་རྩ་རི་དང་དེ་བཞིན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མི་སྐྱེད་ཞབས་ལྷན་དུ་གྱུ་སྒྲུབ། གཞན་ཡང་དབུས་གཞུང་
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སློན་ཆེན་ལུས་སུ་ལེ་ཁ་གྱུམ་རྩ་རི་བཅས་མཇུག་ཐོང་བཀའ་བསྐྱེད་ཞུས་ཡོད།

༥། གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས།

༥།༡ གསོ་བ་རིག་པའི་ཐ་སྙད་འོ་སྤྱོད་ཀྱི་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས།

གསོ་བ་རིག་པ་ནི་འཛམ་གླིང་སྐོལ་རྒྱུན་སློན་བཅོས་རིག་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་བོད་ཀྱི་སློན་མོང་མིན་པའི་སློན་དབུང་ཀྱི་རིག་པ་
ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་དེང་སང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ Tibetan Medicine དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་སློན་ཚོགས་ཞིག་
འབོད་ཀྱང་གསོ་བ་རིག་པ་དང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། གསོ་བ་རིག་པ་ཡིན་ལ་
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ་མེད་ཅིང་། ཡང་ལ་ལས་གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པ་འདི་སློན་དབུང་རིག་པ་སྤྱི་ལོ་ཐ་
སྙད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དེ་དཔེར་ན། "ཕྱི་ལུགས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་། རྒྱ་ནག་གི་གསོ་བ་རིག་པ་། རྒྱ་གར་གྱི་གསོ་བ་རིག་པ་"
ཞེས་བྱེ་བྲག་གི་མིང་སྤྱི་ལ་བཏགས་པ་ནི་ཕྱིས་སུ་བྱུང་བའི་ནོར་འཁྱུལ་ཏེ། གསོ་བ་རིག་པར་བོད་ཟེར་བའི་མིང་དངོས་སུ་མ་
སྤྱོར་ཡང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཨ་ཡུར་ཆེད་བཞིན། དེ་ལ་རྒྱ་གར་ཞེས་པའི་མིང་མ་སྤྱོར་ཡང་དེ་ནི་
རྒྱ་གར་གྱི་སྐོལ་རྒྱུན་སློན་བཅོས་འབོད་བསྐྱོད་ཀྱི་རིག་པར་གོ་བ་བཞིན་ཡིན། གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དམ་མིང་ནི་
རིང་ལུགས་དེའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སམ་ལྟ་བུའི་སློན་པ་བཏགས་པ་སྟེ། དེའང་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་རང་རང་
གི་ལྡང་ཆད་ལས་འཕེལ་ཟད་དུ་མ་གྱུར་བར་ཐ་མལ་ལམ་ཆ་སྟོན་སུ་གནས་པ་ནད་མེད་བདེ་ཐང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་ཞིག་
རྒྱུན་གང་རུང་གིས་འཕེལ་ཟད་དམ་ལྡང་ཆད་ལས་འབྱུར་ན་བཅོས་དགོས་ཀྱི་ནད་དམ་ནད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅིང་། སློན་
པས་ནད་དེའི་ངོ་བོ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཟད་པའམ་ཉམས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་

འདི་ན་པའི་སྐྱེན་དང་ཟས་ཀྱིས་སྦྲང་ཉམས་གསོ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་གསོ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཏེ།གང་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡུལ་དང་། གང་གིས་གསོ་བའི་གཉེན་པོ་དང་ནི་ལྟར་གསོ་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར་བས་ན་གསོ་བ་རིག་བ་ཡིན། མདོར་ན་གསོ་བ་རིག་བ་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་སྐྱེན་དབྱེད་ཀྱི་རིང་ཕྱགས་ཁོན་ལ་གོ་བ་ལས་སྤྱི་མིང་དུ་གོ་མི་དགོས་པ་མ་ཟད་ཡུལ་དུས་གང་དུའང་གསོ་བ་རིག་པར་བོད་ཅེས་དངོས་སུ་མ་སློམ་གྱང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་སྐྱེན་དབྱེད་ཀྱི་རིང་ཕྱགས་འབའ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་བཅས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐ་སྐྱོད་འོ་སློད་ཀྱི་གསལ་བ་ཤད་ཡིག་ཆ་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ལྷོ་ལོ་ཨེས་༥ལ།

༥༡༣ གསོ་བ་རིག་བའི་ཉིན་མོ་བསྐྱུང་ཅིང་གསར་འཁོད་གསལ་བསྒྲགས།

འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལུས་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དབང་ག་སྟག་ཡིན། ལོ་
རྒྱུས་སུ་གསལ་བའི་བྱ་དངོས་རྣམས་ནི་ད་ལྟ་དངོས་སུ་མིག་སྒར་མི་མངོན་ཡང་གནས་སྐབས་དེར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཅིང་།
དེ་ནི་ད་ལྟ་དངོས་སུ་པན་བདེ་སྤོང་བཞིན་པའི་དུས་དང་བྱ་བ་མཐའ་དག་སྟེར་བ་པོ་རེད། བྱ་དངོས་དེར་སྐྱར་ལོག་གིས་སྤྱོད་
ཐབས་མེད་ཀྱང་དེའི་དུས་དང་། དུས་དེར་འགྲོ་བ་མི་རིགས་དེ་དང་དེའི་ནམ་ཡང་པན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་བྱ་བ་དང་།
དངོས་པོ་བསྐྱབ་བ་པོའི་སྤྱེས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཉིད་རྗེས་བྲལ་བའི་འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
སྤྱོད་བཟང་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་སྟོན་བ་ཤུག་ཐུབ་བ་དང་ཡེ་ཤུའི་སྟོན་བ་སོགས་ཀྱི་འབྱུངས་ཆེས་དང་དེ་དག་གི་མཛད་བ་
བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ད་ལྟ་ཡང་རྗེས་བྲལ་བའི་འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་དེ་དག་གི་མཛད་བ་
བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ད་ལྟ་ཡང་རྗེས་བྲལ་བའི་འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། དགོ་ཆུན་དང་པ་མའི་དུས་སྟོན་དང་། དེ་
བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་གཞན་དབང་གི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ནས་རང་དབང་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་དཔལ་གསར་དུ་སྐོབ་པའི་དུས་
ཚོགས་བྲན་གསོ་དང་། བྱུང་པར་དུ་རང་རེ་གཤོང་དམར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བའི་ལུས་
དུས་གནས་སྐབས་རྗེས་བྲན་དང་། རྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་མི་སྣ་དེ་དག་ཀྱང་པ་མེད་པར་ནམ་ཡང་མིག་སྒར་གྲོང་རེར་གསལ་བའི་
བྲན་རྟེན་བཞེངས་བ་སོགས་ལམ་སྲོལ་ཡོད་བ་དཔེར་ན། སྟོན་བ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་ཆོ་འབྱུང་གི་མཛད་བ་རྗེས་སུ་
བྲན་བ་ལྟ་ལྟར་ཆོ་འབྱུང་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ། བཅོན་པོ་ཁྲི་སྤོང་ཕྱེད་བཅོན་གྱི་སྟོན་ཆེན་ལྟག་སྐྱ་སྐྱ་གོང་གི་རྒྱ་ནག་ཐང་གི་རྒྱལ་
ས་ཐབས་ཉེ་བོད་ཀྱི་དབྱ་བ་སྐྱུ་བ་སོགས་དཔའ་བོའི་མཛད་བ་རྗེས་བྲན་པོ་བྲང་པོ་དུ་པའི་རྩོམ་པོ་སོགས་མཐའ་ལས་བ་ཞིག་
དུས་ད་ལྟ་ཡང་བྱུང་བ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། དེ་ལ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པར་རྒྱ་ནག་གི་དཔག་དབྱེང་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ཐོད་རྒྱལ་
ཁབ་ཡོངས་རྫོགས་བཅོན་བཟུང་བྱས་ཉེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་གཉན་
འབྲང་ལ་ང་བར་གྱུར་ཆེ་ཡགོང་ས་རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་སྤང་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་འགའ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་བཅོན་ཁྲོལ་དུ་
འགྲོར་བར་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མི་དམངས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་སྐབས་བཅོལ་གཞིས་སྤར་
འཛུགས་འབྲས་བུ་འདྲིན་བསྐྱུང་བ་བཞིན། དེ་དག་དུ་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་བསྟེ་གནས་ཐོད་ཀྱི་གཏན་སྟོབ་ཁག་དང་།
གདན་ས་དང་བཞད་གྲ་དུ་མ་གསར་འཛུགས་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས་པ་དང་། རྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་མཛད་བ་དེ་དག་གི་ཡ་གྲུལ་རིས་

མེད་སྤྱི་དགའ་པོ་མཉམ་བཞེད་ཅུ་ལྟ་བུ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱན་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་འདི་ཉིད་སྐྱུར་གསལ་སྤྱད་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་
ཞབས་ཤིར་འབྲངས་པའི་སྤྱན་ཅིས་མཁས་པ་རྣམས་རྟེན་འཇུག་ལྟར་བསྐྱོད་མཛད་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༩ ཚེས་༡༡ ཉིན་
འཕགས་ལུ་བོད་ཀྱི་སྤྱན་ཅིས་བསྐྱར་བ་སྤྱར་གསལ་མཛད་འཆར་བཀའ་བློན་བསྐྱེད་བ་ཁུངས་ལྷན་གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་
ཁག་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཐེངས་ ༣༠ པའི་གྲོས་ཆེད་དོན་ཆེན་ ༣ དགོངས་
དོན་གོང་གསལ་གྱི་དུས་ཚེས་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོར་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། ཉིན་མོ་དེར་འབྲེལ་
ཡོད་ཆར་མས་དུས་ཚེགས་སྤྱང་ཅིའི་སློན་པོ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་བློན་རྒྱུ་ལྟར་བྱས་དང་། དུས་ཚེགས་སྤྱང་
ཅིའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་སྤྱན་བྱོན་བོད་ཀྱི་ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་རྟེན་སྲུ་བསྐྱབས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་ལུང་རྟོགས་
ཀྱི་བསྐྱར་བ་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་གོང་འབྲེལ་སྤྱད་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་སྟོན་པ་མེད་པར་སྐྱོད་བ་ཞུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
པའི་ལྷན་ཆོགས་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༩ ཚེས་ ༧ ལ།

༥༡.༣ བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དདུལ་ཆུ་བཙོ་ཐལ་གྱི་སྐྱོར་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱགས།

དདུལ་ཆུ་ཞེས་པ་ནི་འགྲོ་བའི་སློག་འགྲོག་པར་བྱེད་པའི་དུག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
ནང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོའི་གོང་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དུག་འདོན་མ་བྱས་པར་ལུས་ཁམས་ནང་བྱིན་པ་ཡིན་
ན་ཆེ་སར་ཆེ་སློག་ལ་གཞོད་སྟོན་དང་། རྒྱུ་སར་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འབྲི་བ་དང་པོ་བའི་མེ་བོད་ཉམས་པ། ཟུག་རྩ་བུ་པོ་འབྱུང་
བ་སོགས་གཞོད་སྟོན་མང་དག་བྱུང་བ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་དུག་དང་ལྷན་པའི་དདུལ་
ཆུ་དེ་མཁས་དབང་རིམ་བུ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དུག་འདོན་གྱི་ལག་ལེན་བྱས་ཏུ་འཕགས་པ་ཞིག་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ལྟར་དུག་འདོན་
ཆེད་ལྷན་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དདུལ་ཆུ་བཙོ་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། བཙོ་ཐལ་དེ་ཉིད་སྤྱན་གཞན་དང་སྤྱེབས་ཏེ་བསྟེན་ན་ནད་
མེད་རྣམས་ཆེ་དང་ལུས་བྱངས་ཀྱི་སྟོབས་འབྲེལ་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་སློ་རྣམས་གསལ་ཞིང་། ལུས་ལ་
གནས་པའི་དཀར་ནག་ཅ་ཡི་རྒྱ་ལམ་རྣམས་བདེ་བ་དང་། ཤས་ཁ་སྤྱོད་པས་སྤྱད་ཀར་དང་གཉེར་མ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་བརྟུན་
ལེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། སྤྱང་གདོན་གཟུང་དང་འོག་གདོན་སྤྱད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་གཞོད་འཆེ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་
སྤྱང་བ་ཡིན་ལ། སྤྱན་གཞན་གྱིས་གསོ་མི་བྱུ་བའི་ནད་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་དང་བསྟེན་ཏེ་བཏང་ན་སྤྱར་དུ་ནད་
ལས་ཁོལ་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་དུག་དང་ཟས་དུག་གི་ནད་རྣམས་ལ་དདུལ་ཆུ་བཙོ་ཐལ་འདི་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤྱན་བྱོན་མཁས་དབང་སྤྱི་བུ་དམ་པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་མང་དག་ནང་
གསུངས་པའི་དདུལ་ཆུ་བཙོ་ཐལ་ཡོད་པའི་སྤྱན་རིན་ཆེན་གང་སྤྱོད་ཆེན་མོ་དང་། རིན་ཆེན་རྒྱ་བསམ་འཕེལ། རིན་ཆེན་
མང་སྤྱོད་ཆེན་མོ། རིན་ཆེན་བཙོ་བྱ་རྒྱ་ལེལ་སོགས་སྤྱི་བུ་བྱངས་ལས་འདས་པས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མར་བསྟེན་པས་མིའི་
ལུས་ཁམས་ལ་གཞོད་སྟོན་འབྱུང་རྒྱ་ལས་ལྷོག་སྟེ་པན་རྒྱབས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་རང་གཞན་ཆར་མར་
ཁུངས་སྤྱི་བུ་རྒྱུད་འཕེར་བའི་དབང་རྟགས་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡིན། འུགས་མཆུངས་ཏེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་བོད་ཀྱི་སྤྱན་ཅིས་
ཁང་དང་། རིག་གསར་གྱི་ཆེན་རིག་པ་མཉམ་བསྟེན་གྱིས་དདུལ་ཆུ་བཙོ་ཐལ་ཞོག་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་

ཏུ་ཅང་བཟང་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་ནི་གཏམ་བཟང་དང་དགའ་སྟོབས་བྱ་ལོས་པ་ཞིག་ཡིན། གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྲོ་སྦྲེང་ལག་ལེན་གྱི་ཁྲིད་ནས་དདུལ་ཚུ་བཙོ་ཐལ་ཞེས་པ་ནི་ཆེས་མཐོའི་སྤྱི་ཚུལ་ཞིག་དང་མཐོང་བརྒྱད་ཀྱི་ལག་ལེན་ཡང་ཡང་ཐོབ་པར་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བཙོ་ཐལ་ལག་ལེན་གྱི་བརྒྱད་རིམ་ནང་དང་པོ་གཡའ་བྱི་བ་དང་། གཉིས་པ་གཡའ་ཁུ་འདོན་པ། གསུམ་པ་ལྷུ་འབྲིགས་བཙོ་བཀྲུས་འདུལ་བ། བཞི་པ་དབྱ་དང་སྤྲད་དེ་རང་གཟུགས་བསྐྱར་བ། གསེར་དདུལ་སོགས་ལྷགས་བརྒྱད་ཁམས་བརྒྱད་ཀྱི་ལག་ལེན་བཙས་མགོ་ནས་མཐུག་བར་རྒྱ་གངས་མང་པོ་འགོར་ཡུན་ཡོད་པ་ནི་ཆེས་དགའ་ཆེགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱ་འདི་དག་དེར་རབས་ཀྱི་ཆོན་རིག་མ་དར་བའི་སྟོན་རོལ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་གོང་ནས་བྱུང་བར་བསམས་ན་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རུས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲེས་བྱ་དམ་པ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་གང་ཟག་པལ་པ་ཞིག་གི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་པ་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུག། དེར་བརྟེན་ཆོན་རིག་པ་སྟོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དདུལ་ཚུ་བཙོ་ཐལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་མཐེལ་བྱིན་གྱི་སྟོན་སྐུ་ལོན་ཡིད་ཆེས་དང་ངེས་ཤེས་བརྟེས་རྒྱུ་དུས་ཡུན་གང་ཙམ་འགོར་གྱི་རེད་སྟེ། ཁ་སྔོན་ཁོར་ཡུག་དང་ཆོན་རིག་འབྲུལ་ཐབས་ཀྱི་དུས་དེབ་ཏུ་གསལ་བའི་བོད་ཡུལ་དུ་དདུལ་ཚུའི་གནད་དོན་སྟོན་ཅིས་དེ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྤང་སྟེ། དེར་གསལ་གངས་འབོར་ལ་གཞིག་ན་བོད་དུ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་སྟོད་ཀྱི་ཟས་ལས་དདུལ་ཚུ་མང་བ་བཟའ་བ་ལྟར་སྤང་ཞིང་། དེར་གསལ་བའི་དུག་གི་གཞོད་སྟོན་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་དེ་དག་སྟོངས་ཉེར་ཡོད་པ་ལྟར་སྤང་། ཉག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་ཡུལ་དེར་དདུལ་ཚུའི་ཆད་གཞི་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལས་གཉེར་ཁ་མང་པོ་སྟོག་འདོན་དང་། བཟོ་བྱའི་འབག་བཙོག་གང་བྱུང་དོར་བ་དང་། རུལ་ཕྱན་བཟོ་སྐྱོན་གྱི་རྩིས་རོ་སྤྲས་པ་དང་། དེ་མིན་མཆོད་ཆ་སྤྲོ་ཆོགས་ཆོད་ལྟ་བཙས་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ལས་སྤྲོ་རྩིས་ཁོ་ནས་མཐོ་ཆད་དེ་འདྲ་ཡོང་དོན་མེད། སྤྲོ་སྦྲེང་གྱི་སྤྱི་འབོར་གྱི་སྟོང་ཆ་ལྷ་ཙམ་ལ་བཙོ་ཐལ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆད་གཞི་དེ་འདྲ་གཡའ་ཡོད། དེའང་བཙོ་ཐལ་ནི་གོང་གསལ་ལག་ལེན་ཆ་ཆར་བརྒྱད་དེ་སྤྲོ་དུ་བསྐྱར་བེན་པ་ལས་དུག་ལྷན་གྱི་དདུལ་ཚུ་དེ་ཉིད་གཡའ་ཡིན། སྤང་མར་བཙོ་ཐལ་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་ཤེས་རྟོགས་གནད་འདོད་ཅན་གྱི་གཟུར་གནས་ཆོན་རིག་ཉམས་ཞིབ་པ་མཆིས་ཆེ་དགའ་བསུ་བྱ་རྒྱ་ཡིན། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷ་༩ ཚེ་༥ ལ།

༦། དེབ་སྤྲེལ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལ་གཡའ་ཆེའི་གསལ་བསྐྱགས་དང་རེ་སྤྲེལ།

༦།༡ དགོངས་གསལ་བཞེན་བྱི་ལོ་༢༠༡༠ ལོར་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་ཁྲིམས་ནས་ངོས་ལེན་གནང་བ་ལས་རིམ་པས་གསོ་བ་རིག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་དང་དེ་ནས་སྟོབ་ཐོན་སྤྲོ་བ་རྣམས་རྒྱ་གར་དབུས་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྲེལ་འོག་དེབ་སྤྲེལ་གནང་དགོས་ཆགས་རྒྱ་ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཚོགས་འདི་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ཆེད་འཇུགས་གནང་བའི་ཆོགས་པ་གཡའ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ལྷན་ཚོགས་འདི་དོན་མཐུན་སྦྲེལ་བཟོན་རྒྱ་གནས་དགོས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གཡའ་ཆེ་བར་སོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༡༩ ལྷ་༥ ཚེས་༡༩ ཉིན་དམིགས་བསལ་ཆོགས་འདུ་

ཞིག་བསྐྱོད་ཆོག་གས་གནང་བའི་ཆོག་ལ་འདྲི་ཐོག་གོ་སྤྱོད་བྱུང་དོན། གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་ཐོན་སློབ་པ་རྣམས་ནས་བཅན་
 གྱུ་ལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་ཆོག་ལ་འདྲི་ཁྲིམས་ཡིག་ལ་བརྟེན་བཀུར་ཞུས་པའི་
 ཐོག་སྤྱི་གཙུག་སློབ་གཉེར་ཐོན་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ཚུད་ལྷན་ཆོག་ལ་འདྲི་ཐོན་འགོད་དེ་བསྐྱེད་གནང་དགོས་པ་
 དང་དེ་བསྐྱེད་མེད་པའི་སློབ་པ་རྣམས་ལྷན་ཆོག་ལ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་༡༠༡ དགོངས་དོན་བོད་མིའི་སྤྱི་གཙུག་ལས་ནས་
 གཞུང་འབྲེལ་ངོས་ལེན་མེད་ཅེས་གསལ་ཡོད་ན་འདས་པའི་ལོ་༡༩ ལྷན་ཅན་རིང་ཁྱོད་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་པ་གངས་
 ༩༩༡ ཅན་ལྷན་ཆོག་ལ་འདྲི་འགྲུབ་པའི་ཐོན་འགོད་དེ་བསྐྱེད་གནང་ཡོད་པ་དང་འབྲུང་འབྲུང་བྱ་བ་དབྱུང་སློབ་ཀྱི་སློབ་
 ཆོག་ནས་སློབ་པའི་དེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་འཇུག་མེས་སུ་འདྲི་ལྷན་ཆོག་ལ་འདྲི་བྱ་མཁུན་ནས་གནས་ཀྱི་སོང་སློབ་ཐོན་སློབ་པ་
 རྣམས་ངེས་པར་དུ་ལྷན་ཆོག་ལ་འདྲི་ཐོན་ཐོན་འགོད་དེ་བསྐྱེད་གནང་དགོས་པ་དེ་དོན་གལ་ཆེའི་གསལ་བསྐྱགས་ཞུ་བ་
 བཅས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་ཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༧ ཚེས་༡༩ ལ།

༦༡༩ གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་པ་དེ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བསྐྱགས།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་ཆོག་ནས་གསལ་བསྐྱགས་ཞུ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༩ ཚེས་༥ ཉིན་ཀྱི་གར་དབྱུང་གཞུང་
 གི་གཞུང་འབྲེལ་ (The Gazette of India) གསལ་བསྐྱགས་སྤྱི་ལོ་ནང་གསོ་བ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་བཞེསྟེ། ༡
 བོད་ཀྱི་སློབ་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཁང་། ༢༡ ལྷན་པར་ལོ་རིམ་ཉན་བོད་སློབ་སློབ་གཉེར་ཁང་། ༣༡ ལ་དབྱུང་གཞུང་གཞུང་ནང་པའི་
 མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱོད་ཆོན། ༤༡ ལྷན་པར་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་
 སྤྱོད་ཆོན་བཅས་བཞེས་སོ་སོའི་སློབ་ཁང་སྤྱོད་འཇུག་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ བར་ཀྱི་སློབ་ཐོན་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལག་འབྲེར་
 རྣམས་ཀྱི་གར་དབྱུང་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཆོག་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཟུར་འཇོམ་གཉིས་པའི་ནང་བསྐྱར་བཅོས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་
 གོང་གསལ་ནང་ཚུད་སློབ་པ་རྣམས་ད་ཆ་འདྲི་ཐོན་ཐོན་འགོད་དེ་བསྐྱེད་གནང་སྤྱོད་ཆོག་ཐོན་འགོད་པ་དེ་དོན་འབྲེལ་ཡོད་ནས་མཐུན་
 རྟེན་ཡོང་བ་ཞུ། གོང་གསལ་དེ་བསྐྱེད་གནང་སྤྱངས་དང་དགོས་ངེས་ཡིག་ཆ། དེ་བཞིན་དེ་བསྐྱེད་དོད་སོགས་ལམ་སྟོན་
 ཆ་ཆང་གཤམ་དུ་གསལ་ཡོད་ན་གཟིགས་ཞིབ་ཡོང་བ་ཞུ།

ཀྱི་གར་དབྱུང་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཆོག་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ལྷན་པར་ལོ་རིམ་སྤྱོད་ཆོན་ལ་འདྲི་ཐོན་ཐོན་འགོད་དེ་བསྐྱེད་གནང་སྤྱོད་ཆོག་ཐོན་འགོད་པ་དེ་དོན་འབྲེལ་ཡོད་ནས་མཐུན་

- དེ་བསྐྱེད་གནང་བྱའི་ཆེད་གཤམ་གསལ་ཀྱི་གར་དབྱུང་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཆོག་ཀྱི་བྱ་བའི་ཁ་བྱང་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་
 བྱ་བའི་ཁ་བྱང་ཐོག་ལྷན་པར་ལོ་རིམ་ (Practitioner Profile Form) བཀུར་དགོས།
<https://www.digialm.com/EForms/configuredHtml/1020/2394/application.html#nogo?>

༡༡ འགོངས་ཤོག་འདིའི་ནང་འགོངས་དགོས་པ་གཤམ་གསལ།

- མིང་།
- མོ་མོ་གང་ཡིན།
- སྐྱེས་ལོ་སྐྱེས་ཆེས།
- མའི་མིང་།
- སྤྱན་དབྱེད་ལུགས་གང་ཡིན།
- སློག་འཕྲིན་ཁ་བྱང་།
- ཁ་སར་ཨང་།

གཉིས་པ།

- གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་བཀའ་ཚར་བའི་རྗེས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ནས་སོ་སོའི་སློག་འཕྲིན་ཁ་བྱང་ཐོག་ནང་འབྲེལ་འོས་སྤྱོད་མིང་དང་གསང་ཆེག་ (User ID and Password) གཏོང་གི་ཡོད།

གསུམ་པ།

- དེ་ནས་གོང་གསལ་བྱ་འབྲེལ་འོས་སྤྱོད་མིང་དང་གསང་ཆེག་བསྐྱུར་རྗེས་དེའི་ནང་འཇུག་ནས་སྤྱན་དབྱེད་འཕྲིན་ཁ་བྱང་འགོངས་ཤོག་དངོས་གཞི་བཀའ་དགོས།

འགོངས་ཤོག་དངོས་གཞིའི་ནང་འགོངས་དགོས་པ་གཤམ་གསལ།

༣༡ སོ་སོའམ་རང་ཉིད་སློབ་

- *པ་མིང་།
- གཞུང་ལྗོངས་མིང་།
- *སྐྱེས་ལུང་།
- *རྒྱ་གར་དང་བྱི་རྒྱལ་འབངས་མི་གང་ཡིན།
- *སོ་སོའི་འོས་སྤྱོད་ལག་འཁུར་ནང་གི་མིང་དང་ཤེས་ཚད་ལག་འཁུར་ནང་མིང་མ་འདྲ་བ་འཁོད་ཡོད་མེད།

༣༢ འབྲེལ་ལུང་ཁ་བྱང་།

- *ཁ་བྱང་། རྒྱུད་གནས་མིང་། རྒྱལ་སྤྱི་མངའ་སྡེ། སྤྱག་ཁང་ཨང་། འབྲེལ་ལུང་ཁ་བྱང་མངའ་སྡེ།

༣༣ དཔྱད་འཆོའམ་བཅ།

- *དཔྱད་འཆོ་གནས།
- *དཔྱད་འཆོ་ལས་གནས།

༣༤ སྤྱན་དབྱེད་ལུགས་ཁ་བྱང་།

། གཤམ་ཉེ་ས་གནས་ཁག་གཅིག་ལས་མང་བའི་ནང་སྤྱན་དབྱེད་ལུགས་ཁག་གི་ཡོད་ཆེ་ས་གནས་ཁག་གི་མིང་དང་ཁ་བྱང་བཏོད་རྒྱ།

- རྟོན་གནས་ཁ་བྱང་ཁྱེད་ལ་ཡིག་ཆ། (མི་སེར་ལག་ལུང་སོགས་རྟོན་གནས་ཁ་བྱང་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ།)

ཁ སྒྲོབ་ཐོན་ལག་ལུང་དང་རྒྱབ་གཉེར་ཡིག་ཆ་གཞན།

- *༡། ཤེས་ཚད་ལག་ལུང་། (རང་ཉིད་ནས་དག་མཆན་བཀོད་པ།)

- ༩། མངའ་སྡེའི་ནང་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེབ་སྐྱེལ་ལག་ལེན་པ། (རང་ཉིད་ནས་དག་མཆན་བཀོད་པ།)

- *༣། བྱེད་པར། (རྒྱལ་ལྗོངས་དཀར་པོ་)

- *༥། སོ་སོའི་མིང་རྟགས། (ཤོག་བྱ་དཀར་པོའི་སྟེང་སྒྲག་ཆ་ནག་པོས་མིང་རྟགས་བཞོད་པ།)

- *༥། ལག་པ་གཡོན་མའི་མཐེ་བོང་གི་མཚུབ་ཐེང་།

(འོག་བྱ་དཀར་པོའི་སྟེང་སྒྲག་ཆ་ནག་པོས་མཛུབ་ཐེང་ཁམས་གཙང་རྒྱབ་པའི་སྟེང་རང་ཉིད་ནས་དག་མཆན་བཏོད་པ།)

- ༦། དབུས་ཀྱི་དབ་སྐྱེལ་ལག་འབྱེར་ཡོད་ཆོ།

- ཕ། ཤེས་ཚད་ལག་འཁྱེར་འཕར་མ།

- ༩ ཞེས་ཚད་ལག་འཁེར་འཕར་མ་དེ་མངའ་སྡེ་གཞུང་ལ་དེ་བ་སྤེལ་བྱས་པའི་ལག་འཁེར།

- *༥ སེ་སེའི་མིང་བརྟེན་པོ་བསྐྱལ་ཡོད་ཆེ་ཆག་ཤོག་ནང་ཐོན་པའམ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཁྱེད་སྤྱེད་ཡིག་ཆ།

- ༡༠། ཉམས་གསོག་ལག་འཁྱེར།

༣༩ ལག་འཁྱར་དོད་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད།

- དབ་སྐྱེལ་ལག་འཁེར་དོད་ཅིན་སྒྲོར། ༢༠༠༠།༠༠

- ལག་འཁྱེར་དོད་ལུལ་ཟེན་པ་ཕྱིར་སློག་བྱ་བྱུ་མེད།

- ལག་ཁྱེར་དོང་ཐུའི་ཐོག་ནས་འབྲུལ་ན་ Credit Card, Debit Card, Net Banking

བརྒྱུད་གནང་དགོས།ཡང་ན་དུས་ཁང་ནས་ Demand Draft བརྒྱུད་ Central Council of Indian
Medicine, New Delhi མིང་ཐོག་འབྲུལ་དགོས་པ་ཡིན།

བཞི་པ།

གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ནམས་ཏེ་རྒྱའི་ཐོག་བཀང་ནས་ཟུར་འཛོག་གྱེད་ཆོག་པ་དང་གལ་ཏེ་ཁོར་བཙོས་གནང་དགོས་མཆིས་ཆེ་
བ་འབྲེལ་ཁ་བྱུང་དེའི་ནང་འཇུག་ནས་ཁོར་བཙོས་གནང་ཐུབ། དོ་བདག་ནས་མཐའ་མའི་ཡིག་ཆ་དེ་དངོས་བདེན་ཡིན་པའི་
འགན་ལེན་གནང་བའི་རྗེས་ཏེ་ཐོག་ནས་ཐད་གཏོང་དགོས་པ་བཙས་དོ་བདག་ཁྱེད་ལའི་ངོས་ནས་གནང་དགོས་པ་དེ་ཙམ་
རེད་འདུག།

ལྷ་དཔ།

གོང་གསལ་ཞུ་སྟེན་ཡག་པོ་ག་བཏང་ཟིན་མཚམས་འབྲེལ་ཡོད་དེ་བ་སྐྱེལ་ལས་ཁྱད་ས་ནས་སོ་སོ་ཁོ་ཁོ་བར་ཐོག་འཕྲིན་གྱི་
དང་སློབ་འཕྲིན་བརྒྱུད་འབྱོར་ལན་དང་སྐྱེལ་ས་རང་ཉིད་ནས་བཀའ་བའི་ཡིག་ཆ་དེ་པར་སྐྱེན་ཁྱེད་སྐྱེ་འདེམས་ཀ་གནང་གི་
ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ནས་དེ་བ་སྐྱེལ་ཞུ་སྟེན་ཡག་པོ་ག་བཀའ་བ་དེ་སྐྱེལ་དཔུས་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེན་ཆོག་ལས་ནས་བཟུ་

ཞེས་དང་འབྲེལ་ཡོད་མངའ་སྡེའི་ལས་ཁུངས་དང་དེ་བཞིན་སློབ་ཁང་གང་ནས་ཐོན་པ་དེ་ནས་བདེན་དཔང་ར་སློབ་ལེན་པ་
སོགས་འགྲོས་ལུགས་གནང་སྟོཅ་ཆ་ཆང་གནང་རྗེས་མཐར་དེབ་སྐྱེལ་ལག་འཁུར་གནང་འོས་ལ་དེབ་སྐྱེལ་ལག་འཁུར་དེ་སྐྱབ་
ཐོག་ནས་སོ་སོའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཁ་བྱང་ཐོག་གཏོང་གི་ཡོད་འདུག་པ་དེ་དོན་ལས་སྟོན་ཚུལ་དུ་བྱ་བ་བཅས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
པའི་ལྷན་ཆོག་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༥ ལ།

དགོས་པའི་ཡིག་ཆ་དང་དེ་བཞིན་མཉམ་སྦྲེལ་སྐབས་ཡིག་ཆའི་བར་ལེན་རོལ་དང་ཆེ་ཆུང་ཆད།

- ༡། སྐྱེས་ལོ་ཁྲིམས་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ། (ཡིག་ཆའི་བར་ལེན་རོལ། pdf/jpg - ཆེ་ཆུང་ཆད། Size 1 MB)
(Any document from Birth Certificate, School leaving certificate/Secondary leaving certificate, Affidavit sworn before a magistrate/Notary which should clearly mention the Date of Birth)
- ༢། རྫོང་གནས་ཁ་བྱང་ཁྲིམས་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ། (pdf/jpg - Size 1 MB)
(Any document from valid Domicile certificate, Passport, Voter Id, Aadhar card, Valid Ration card, Driving License, Photo passbook of running bank account, Registered Bank account)
- ༣། རང་ཉིད་ནས་དག་མཆན་བཀོད་པའི་སློབ་ཐོན་ལག་འཁུར། (pdf/jpg - Size 1 MB)
- ༤། རང་ཉིད་ནས་དག་མཆན་བཀོད་པའི་མངའ་སྡེའི་དེབ་སྐྱེལ་ལག་འཁུར་གལ་ཏེ་ཡོད་ཆོ། (pdf/jpg - Size 1 MB)
- ༥། བྱེད་བར་རྒྱབ་ལྗོངས་དཀར་པོ་ཡིན་པ། (jpg - Size 300 KB)
- ༦། ཤོག་བྱ་དཀར་པོའི་སྟེང་སྐྱབ་ཆ་ནག་པོས་སོ་སོའི་མིང་ཏྲགས་འཁོད་པ། (jpg - Size 300 KB)
- ༧། སྐྱབ་ཆ་ནག་པོས་ལག་གཡོན་གྱི་མཐེ་བོང་གི་མཇུ་བ་ཐེར་ལེན་ནས་དེའི་ཐོག་དག་མཆན་བཀོད་པ། (jpg- Size 300KB)
- ༨། དབུས་ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་ལག་འཁུར་གལ་ཏེ་ཡོད་ཆོ། (pdf/jpg - Size 1 MB)
- ༩། རང་ཉིད་ཀྱིས་དག་མཆན་བཀོད་པའི་ཤེས་ཆ་དང་ལག་འཁུར་འཕར་མ་གལ་ཏེ་ཡོད་ཆོ། (pdf/jpg - Size 1 MB)
- ༡༠། གལ་ཏེ་དེབ་སྐྱེལ་དོད་ Demand Draft དབུས་འཛིན་ཐོག་བཏང་ཡོད་ན་དེའི་རོལ་བྱས། (pdf/jpg - Size 1 MB)

༥། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཆོག་གི་ལས་དོན་དང་རྒྱན་གྲོན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་ཆོག་སྐྱེར་ཁག་ནས་རོགས་དབུས་དང་
ཞལ་འདེབས་གནང་སོན་བྱང་བར་ལྷན་ཆོག་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བྱ། དེ་བཞིན་ལྷན་ཆོག་ལ་དངོས་ལུགས་བརྒྱུད་
གསུམ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐུན་འབྱུར་གནང་མཁན་ཆང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བྱ།

- འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱན་གྲོན་ལ་ཕན་ཆེད་རོགས་དབུས་ཉིན་སྟོན། ༢༠༠༠༠༠༠༠
- ལྷན་བཅར་སྐྱོན་རམས་པ་ཆེ་དབང་རྟ་མགིན་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོན། ༢༠༠༠༠༠
- ལྷན་བཅར་སྐྱོན་རམས་པ་སྟེན་པ་ཆེ་རིང་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོན། ༡༥༠༠༠༠

- ལྷན་པ་བསོད་ནམས་སྒྲིལ་དཀར་ཨོ་ཤོད་ནས་ཉིན་སྟོན། ༡༥༠༠༠༠
- ལྷན་པ་ཉི་མ་གྲུ་རུང་ལགས་ནས་ཉིན་སྟོན། ༥༠༠༠༠༠
- ལྷན་རམས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་ཟུར་ཁང་ནས་ཆོགས་དངུལ་ཕུལ་བའི་ལྷན་ཉིན་སྟོན། ༣༧༠༠༠༠
- ལྷན་རམས་པ་འཕྲིན་ལས་གཡང་འབྱོར་ལགས་ནས་ཆོགས་དངུལ་ཕུལ་བའི་ལྷན་ཉིན་སྟོན། ༤༥༥༠༠༠

འོང་རྒྱུའི་ལས་འཆར།

- ལྷན་ཆོགས་ཆོགས་ཐེངས་ ༣༡ བ།
- གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤྱང་ཅི།
- གསོ་རིག་སྒྲོལ་གཉེར་ཁང་དང་ལྷན་སྒྱུར་ཁང་དུ་རྟོགས་ཞིབ།
- འབྲོད་བརྟེན་གཏམ་བཤད་དང་ནད་གཞི་སྡོད་འགོག་བཟོ་སྦྱང་།

ཆེད་ཚུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསལ་བསྐྱབས།

༡༣། །རྒྱ་ཆེ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱན་འཛིན་འཆོ་བྱེད་སྤྱན་པ་ཡོངས་ལ།

ཆེད་ཀྱུ།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལྷ་༤ ཆེས་ ༧ ཉིན་འདི་ནས་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་འབྱོར་གསལ་བསྐྱབས་སྤེལ་དོན་བཞིན། ལོ་ལྟར་ལྷ་༤ ཆེས་ ༡༡ ཉིན་རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤྱང་ཅི་ཞུ་གཏན་འཁེལ་ཡོད་ན་ལྷན་ཆོགས་ནས་ཉིན་མོ་དེར་ ༧ སྤྱི་ནོར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་ཡུལ་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཆེས་བསྟན་པ་སྤྱད་གསོའི་མཛའ་འཆར་བཀའ་བློན་བསྐྱབས་པར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བོན་པའི་ཐོག་དེ་ཉིན་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤྱང་ཅི་ཞུ་རྒྱལ་གསལ་ན་ཉིན་མོ་སྤྱང་ཅིའི་ལས་འཆར་འདི་དང་འབྲེལ་གསོ་རིག་ལྷན་ཆོགས་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེད་ཚུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དང་པོ། ཅས་གསོ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གཞུང་བཤད། ཉམས་ཞིབ་ཡིག་ཆ། ནད་བཅོས་ཉམས་སྤྱོད་། ལྷན་ཐུག་དང་ལྷན་སྒྱུར་ལག་ལེན། ཟས་སྤྱོད་ལམ་སྟོན། དབྱེད་བཅོས་ལག་ལེན། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལམ། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིན་མོ་སྤྱང་ཅི་དང་འབྲེལ་བའི་ཞེས་བརྗོད་སོགས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་པན་པའི་ཆེད་ཚུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཅིག་འདོན་སྤེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ན་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱན་པ་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་ཆེད་ཚུལ་(སྤྱད་ཡིག་བོད་ཨིན་གང་རུང་། ཡིག་གཟུགས། བོད་ཡིག་སྒྲོན་ལམ་ MonlamUni OuChan2 ཆེ་ཆུང་། Size 16 ཨིན་ཡིག་ Times Roman - 12) དེ་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལྷ་༤ ཆེས་ ༡ ནང་ཆུད་ལྷན་ཆོགས་སུ་བསྐྱར་གནང་ཡོང་བ་ཞུ། ལྷན་ཆོགས་ནས་ཚུལ་སྤྱོད་ཆོགས་ཆུང་ཟུར་འཇུགས་ཀྱིས་ཆེད་ཚུལ་འདེམས་སྤྱོད་དང་མཐའ་མའི་ཆེད་ཚུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དེབ་དབར་བསྐྱར་འདོན་སྤེལ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་དོན་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྐྱབས་ཞུ་བ་བཅས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལྷ་༤ ཆེས་ ༣༥ ལ།

SORIG Newsletter

CENTRAL COUNCIL OF TIBETAN MEDICINE

December, 2018

VOLUME: 29

CONTENTS

Chairman Message

1. CCTM 30th Board Meeting 3
2. 6th Continuing Medical Education for Sowa Rigpa Doctors 3
3. Inspection to Sowa-Rigpa Medical Colleges/Institutes 5
4. News in brief 5
5. Press Release 7
6. Announcement & Appeal 9
7. Thank You Note 10

Editors : Dr. Sonam Dolkar Oshoe & Dr. Tsering Tsamchoe
Published by : Central Council of Tibetan Medicine

Upcoming Events:

- CCTM 31st Board Meeting
- Sowa-Rigpa Day Celebration
- Inspection to Sowa-Rigpa Colleges and Pharmacies
- Health Talks

CHAIRMAN MESSAGE

Sowa-Rigpa System:

Sowa-Rigpa, one among the four renowned Traditional Medical systems of the world, is an ocean that has been formed through many years of gradual accumulation of drop of experiences earned by the Tibetans living in Tibet (roof of the world), while acquainting with its unique place, time, situation on and the characteristics.

The great and courageous emperors, ministers and translators of Tibet synthesized the essence of medical traditions of its neighbouring countries like India and China and integrated the knowledge with its existing medical knowledge. It is the precious source from where the analytical channels of the unbiased intelligent beings have been irrigating the land of human well being wherein the harvest of longevity and health is attained without fail.

Turning into a Legal entity :

During the reign of Emperor Trisong Deutsen and his son the theory and practice of Sowa-Rigpa was developed to its entirety and with the establishment of thirteen statements, the duties and degree allotment of Sowa-Rigpa practitioners were made legal and this was made aware to all throughout Tibet.

In the 20th century an inevitable political change occurred in Tibet, wherein His Holiness the 14th Dalai Lama with his entourage had to flee to India and under the benevolent concern and support of Indian Government and its people, Tibetan Administration, Tibetan Settlements, Tibetan religious and cultural institutions, schools, monasteries were established in exile, thereby giving new life to religion and culture of Tibet. Men-Tsee-Khang was established in Dharamsala in the year 1961 and Sow-Rigpa was revived from its roots. With the gradual introduction of democracy, the political administration and educational system in exile became democratic and globally advanced in nature.

Establishment of the Council :

In accordance with the need of changing time, Central Council of Tibetan Medicine (CCTM) was formally established in the year 2004 with the election of its first term council members after the passing of “Tibetan Medicine Central Council Act. 2003” by the Assembly of the Tibetan Parliament in Exile.

Nature of the Council :

Central Council of Tibetan Medicine is an organization assigned under the administration. It lays down the rules pertaining to the education standards and education structure of Sowa-Rigpa. It also scrutinizes the education standards and professional practices of the clinical doctors, teaching faculty doctors and pharmacy doctors of Sowa-Rigpa. It prescribes the minimum standard of education for Sowa-Rigpa institutes and colleges wherein the distribution of subjects, duration of course and scheme of examination are set according to the international as well as the traditional standards. It also lays down the rules pertaining to the standards for Sowa-Rigpa pharmacy, the requirement of raw materials, equipment and facilities and standards of quality control of Sowa-Rigpa drugs. On top of that timely inspection of the registered Colleges and Pharmaceutical companies is done to ensure renewal of registration for the ones who are maintaining the standards

and to ensure the need for further amendments for those who are seen to be not maintaining the standards. It sees to the timely registration of Sowa-Rigpa practitioners as per CCTM rules and regulations. It tries to protect the right of ownership of Sowa-Rigpa history, its extraordinary science of disease and treatment, its unique practice, its medicinal drugs and its unique drug formulations. By trying to understand the proposals of collaborative research initiatives, with scientists and research departments of universities of other countries and pharmaceutical companies, it tries to legally protect the interest and tries to acquire legal protection of those initiatives.

In the year 2010, The Gazette of India, Ministry of Law and Justice officially published the IMCC (Amendment) Act, 2010 by which the Recognition of Sowa-Rigpa, (Tibetan Medicine) came into legal frame thereby making its system and practice legally practicable in India by the Indian Government. Since Sowa-Rigpa has to take forward steps in accordance with the legal rules set for the medical systems of India, it is of utmost importance to visit and correspond with the state and central offices and the concerned officials of Indian Government and again to resolve special policies and rules in order to gain support from Indian legal system for development of Sowa-Rigpa.

Direction for Sowa-Rigpa education :

In order to make Sowa-Rigpa accessible to the modern world as per the need of changing time, Sowa-Rigpa education has to be inculcated through teaching as well as research methodologies in Sowa-Rigpa colleges. Apart from being in par with modernity, the extraordinary traditional essence of its study and practice has to be administered and maintained.

To develop this unique science of Sowa-Rigpa further, which has been created using various methodologies to cure physical and mental disorders of human beings, it is vital to initiate collaborative studies with intellectuals as well as various research units of national and international universities, organize various national and international seminars and conferences on Sowa-Rigpa, organize various continuing medical education and workshops on Sowa-Rigpa, work towards public health awareness through Sowa-Rigpa and raise awareness of Buddhist philosophy to the sick and more importantly promote Buddhist philosophy knowledge of Sowa-Rigpa practitioners, so that they can imbibe Buddhist philosophy as the core element in the practice of Sowa-Rigpa.

May the prayers of all the bodhisattvas including His Holiness the Dalai Lama come true and their wisdom dispel the ignorance and there be happiness forever.

Chairman, CCTM

Prof. (Dr.) Rakdho Lobsang Tenzin

1. CCTM 30th Board Meeting

Central Council of Tibetan Medicine (CCTM) held its 30th Board Meeting at Hotel Tibet, Dharamsala from 3rd - 8th September 2019. CCTM called upon a Special Meeting on the first day where the members of Sowa-Rigpa, CCIM and the dignitaries of Central Tibetan Administration and Director/Head of registered Sowa-Rigpa Medical Colleges/Institute met. The main agenda for the meeting was - An Overview Status and Vision of Sowa-Rigpa in Ministry of AYUSH led by Dr. Padma Gurmet, Guidance of CTA on Promotion of Sowa-Rigpa and Strengthening CCTM lead by Health Kalon Mr. Choekyong Wangchuk and an open session on the promotion of Sowa-Rigpa (Tibetan Medicine) under AYUSH. The minutes of the meeting has been filed for official record for further reference and implementation. The actual board meeting was held for four days from 4th September. Following are the main resolutions passed during the meeting:

- As of GoI Gazette Notification (No. 142 (2017) and No. 1518(2018) CCTM resolved to send notification to all the Registered Sowa-Rigpa (Tibetan Medical) Colleges and Institutes to affiliate their college and process their registration under the CCIM. Council also resolved to send the notification to all the registered Sowa-Rigpa practitioners to register their name for the CCIM practitioner registration.
- Resolved to release three press release note on - i) Clarification on the term Sowa-Rigpa, ii) Sowa-Rigpa Day Celebration iii) Press release on Tsothel in Tibetan Medicine.
- Members have read the Annual (2017-2018) audit report of CCTM and have made the clarification onto to the clause 3.1 of audit

report.

- During the meeting, members have reviewed the CCTM Election Rules and Yuthog Award regulation and have amended some points where needed.
- Also discussed to propose / appeal the Ministry of AYUSH and the Central Tibetan Administration on the preservation and promotion of Sowa-Rigpa.

2. 6th Continuing Medical Education for Sowa-Rigpa Doctors

Under the Central Sector Schemes of Ministry of AYUSH, Govt. of India, CCTM organized the 6th Continuing Medical Education (CME) for Sowa-Rigpa doctors at Dharamsala, Himachal Pradesh, India from 3rd - 8th September 2018. As usual, the opening session was held on the first day before the sessions and the chief guest Dr. K. Natrajan, Secretary, Central Council of Indian Medicine formally inaugurated the CME programme by lighting the ceremonial lamp where Dr. Padma Gurmet, Member of Sowa-Rigpa, CCIM and delegates from Central Tibetan Administration and Directors of registered Sowa-Rigpa Medical Colleges/Institute were present as guests. Prof. Dr. Lobsang Tenzin Rakdho, Chairman of CCTM delivered the welcome address where he welcomed all the guests, speakers and trainees who came from different parts of India. He briefly introduced the history of and legal status of Sowa-Rigpa in Asian countries particularly in India after the Gazette Notification issued by Govt. of India in 2010 by amending the IMCC Act. 1970. He stressed that the researchers, scholars, practitioners and students who are responsible for the development and administration of this system to use all the

resources and take all the opportunities with sincerity and renewed vigor to be of service to human health and happiness. He highlighted the topics of the 6 Days CME Programme and urged the trainees to use this opportunity to the fullest. He concluded his talk by thanking the Ministry of AYUSH, Govt. of India for their generous fund towards preservation and promotion of Sowa-Rigpa through such program. After that, Dr. Tsering Tsamchoe, Gen. Secretary of CCTM read the 2017-2018 annual report of CCTM. Later, the Chief Guest of the opening session Dr. K. Natrajan, Secretary of CCIM, briefly introduced the Central Council of Indian Medicine (CCIM) and its IMCC Act. 1970. He said that last year in 2017, CCIM has established the regulations - Minimum Standard Education (MSE) and Requirement of Minimum Standard for under-graduate Sowa-Rigpa College and attached Hospitals) and also notified the official gazette on the recognition of Sowa-Rigpa Degree issued by Men-Tsee-Khang College, Chapori College, CIBS and CIHTS by amending the second schedule of IMCC Act. 1970. He thanked CCTM, and all the stake holders, Dr. Padma Gurmet, Member, CCIM for their help in a way for preparing and drafting the above regulations. Last but not the least; he wished the CME program to be a successful event. Later, Dr. Sonam Dolkar Oshoe delivered the Vote of Thanks speech by thanking all the speakers, trainees and guests who came all the way from different parts of India to attend this important academic program. The opening session ended with the prosperous prayer of Sowa-Rigpa.

The 6 days program included 2 sessions on History of Sowa-Rigpa, 3 sessions on Philosophy of Sowa-Rigpa, 2 sessions on legal act and regulations, 5 sessions on clinical practice, 3 sessions on research, 3 sessions on pharmacy and a total of 6 sessions of practical

demonstrations. In total, 12 invited experts with overall 28 trainees from different state of the country like J&K, Hyderabad, Delhi, Varanasi, Darjeeling, Sikkim and Dharamsala, had participated in this program.

After the sessions, a short closing ceremony was held in which Ven. Acharya Yeshe Phuntsok, Deputy Speaker of Tibetan Parliament in Exile was invited as the chief guest. He distributed an appreciation certificate to the speakers and special guest Ms. Yeshe Wangmo; deputy secretary of Dept. of Health, CTA distributed a participation certificate to all the participants who attended the program. Chief Guest Ven. Acharya Yeshe Phuntsok said that it is because of the establishment of CCTM that many people are becoming more aware of the rich tradition of Sowa-Rigpa (Tibetan medical system) and could organize such CME programmes. He also recounted how Sh. Jagat Prakash Nadda, the Union Minister of Health and Family Welfare appraised the Tibetan medical system and this year, the GoI recognized this system with great honor by presenting Padma Shree award to Dr. Yeshe Dhonden, who served almost 70 years for humanity and gave new life to countless number of patients, by giving hope to the hopeless, providing help to the helpless with generosity and compassion. In addition, Deputy Speaker stressed all the registered medical practitioners especially the young practitioners to shoulder the responsibility of preserving and promoting Sowa-Rigpa and along with the medical practices, Sowa-Rigpa Practitioners must strive hard to promote and disseminate Traditional Tibetan Astrological practices as well. He concluded his address by stating that, 'As a refugee, it is our utmost responsibility to disseminate to the world about Tibetan struggle and those of non-Tibetan practitioners and members of CCTM from Himalayan regions,

who share the same script and religion, therefore have same responsibility and can assist in preserving and promoting our rich culture and tradition to contribute more help and benefit to all the people.

Thereafter, CCTM thanked all the trainees, speakers, guests and offered special thanks to GoI for their fund towards promotion of Sowa-Rigpa. As of guidelines, feedback form filled by the trainees and a brief report with detail list of speakers, trainees and detail program and an audited accounts will be send to the Rashtriya Ayurved Vidyapeeth, Nodal office for CME, New Delhi.

3. Inspection to Sowa-rigpa Medical College/Institute

3.1 Inspection to Chagpori Tibetan Medical Institute (CTMI)

As of CCTM Act. & Regulation, an inspection team visited the Chagpori Tibetan Medical Institute on 30th July 2018. This was an annual inspection to the Institute in which the team members met the College Principal and scrutinized the detail course and curriculum of sMenpa Kachupa (BSRMS), their future plans and projects. Members also met the students and enquired about the teaching faculties and other facilities accessible at the Institute. Since this was an annual inspection, members did not have to recommend for further renewal of registration but have to submit their report on the overall status of the Institute and its future developments.

3.2 Inspection to Palpung University of Buddhist Studies (PUBS)

With the application received from Palpung University for Buddhist Science (PUBS), an Inspection team consisting of members from CCTM Dr. Tsering Tsamchoe and Dr. Tsering

Palmo, Bir Tibetan Settlement Officer Mrs. Dolma Tsering la, and Dr. Kyilu, registered practitioner have visited the PUBS-Sowa Rigpa College. Dr. Sonam Rinchen, Principal of College briefly introduced the college, their aims and objectives, course curriculum, college faculties and facilities. Inspection team reviewed all the documents submitted and further enquired the future plans and prospectus. Detail report of the Inspection with the annexure documents had been submitted to the CCTM and the decision regarding its registration will be taken in the next CCTM Board Meeting.

3.3 Inspection to Menri Ling SorigBumzhi Medical College

Menriling Sorig Bumzhi Medical College was officially inaugurated on 13th May 2014. Under the CCTM Act. & Regulations, this college was temporarily registered as a standard Sowa-Riga Medical college from 31st March 2016 - 30th March 2019 for three years. As of above regulation, an inspection team comprising of 3 members - Dr. Tsering Tsamchoe, Dr. Kyilu and Dholanji settlement officer Mr. Loden Nyima visited the college on 2nd November 2018.

4. NEWS IN BRIEF

4.1 Registration update:

From July 2018 till December 2018, a total of 5 Tibetan Medical Practitioners have newly registered and overall 496 Tibetan Medical Practitioners have been registered under CCTM since 2006. Those who have not registered are requested to kindly register at CCTM.

4.2 FTM Membership:

Friends of Tibetan Medicine (FTM) is an open registration and anyone can join as a FTM Member. Becoming a FTM membership shows your support for the Tibetan Medicine in general

and particularly the CCTM and its objectives. In the last six months, 2 new members have joined in this membership category and overall 97 FTM members from 18 different countries have joined since 2010.

4.3 Official Visits:

Gen. Secretary visits NIT

Dr. Tsering Tsamchoe, after her official inspection to Chagpori Tibetan Medical Institute, Darjeeling, paid a day's visit to Namgyal Institute of Tibetology, Gangtok. Dr. Tsamchoe met with OSD Mr. K.N Bhutia and Joint Director Ms Kalsang Choedon. She briefly introduced the CCTM and highlighted the registration of Sowa-Rigpa Medical College/ Institute, Medical Practitioner and Pharmacies. CCTM being the apex regulating body of Sowa-Rigpa in exile, she urged the NIT to register their Sowa-Rigpa College under CCTM.

CCTM staff attends PFMS workshop

On 1st of August 2018, Dr. Tsamchoe and office secretary Ms. Tsering Youdon officially attended a workshop on Public Financial Management System for the CME fund received from Ministry of AYUSH, Govt. of India. This workshop aims to utilize the government funding transparently by creating an organization user ID and operating all the expenses through Expenditure, Advance and Transfer (EAT) modules. CCTM has received a total 6 funding from the Ministry of AYUSH to conduct Continuing Medical Education for Sowa-Rigpa Doctors.

CCTM Members met with AYUSH and CCIM Officials:

Dr. Tsamchoe, during her visit to Delhi on 1st August, met with Sh. P.N. Ranjit Kumar; Joint secretary of AYUSH and CCIM President Dr. Vanitha Murali kumar to follow up the matter appealed by CCTM. Dr. Tsamchoe, after her

official visit to Sorig Bumzhi College, she met with Sh. Sanjeev Bhatnagar, Director-cum-Licensing Authority, Ayurveda Dept. Shimla Himachal Pradesh. She appealed the higher authority to fill up the 3 vacant post of Sowa-Rigpa sMenpa in the state of Himachal Pradesh.

Official Participation:

Dr. Tsering Tsamchoe attended the 8th Body, Mind & Life Conference - Nurturing a Child's Mental Health organized by Dept. of Body, Mind and Life, Men-Tsee-Khang from 30th Sept.- 1st October 2018.

Dr. Tsamchoe also attended the 2 Days National Workshop on Preservation and Promotion of Sowa-Rigpa in India, held at Constitutional Club, New Delhi from 11th -12th December 2018. This workshop was jointly organized by National Research Institute for Sowa-Rigpa, Leh and Himalaya Buddhist Cultural Association, Delhi. Dr. Tsamchoe presented a talk on "Status of Sowa-Rigpa in India and role of CCTM in promotion of Sowa-Rigpa". During the workshop, participants has made a recommendation with 13 points on the preservation and promotion of Sowa-Rigpa in India. The recommendations have been forwarded to the Ministry of AYUSH, New Delhi.

Official Meetings:

On 13th December 2018, a team of delegation led by Hon. Health Kalon Mr. Choekyong with CCTM Chairman Prof. Lobsang Tenzin Rakdho, Mr. Jigme Tsultrim, Additional Secretary, DoH and Dr. Tsering Tsamchoe, Gen. Secretary CCTM officially met with senior politicians and representatives of India including Shri Kiren Rijiju, MoS, Ministry of Home Affairs, Govt. of India, Shri Shanta Kumar, MP, Lok Sabha; Advocate Sulekhatai Kumbhari, Member, Minority Commission, Govt. of India. During

the meeting, Dr. Tsamchoe gave briefings on the Central Council of Tibetan Medicine, its role in preserving, promoting and regulating Sowa-Rigpa System in exile. After that, Hon. Health Kalon Mr Choekyong Wangchuk shared the significance of Sowa-Rigpa tradition of learning - how it flourished and preserved in Tibet till 1950's and then re-established and expanded its practice since 1960 in Dharamsala, India. Hon. Kalon also shared the existence of 5 major Sowa-Rigpa Institutions/Colleges that impart the learning of Sowa-Rigpa tradition that includes Men-Tsee-Khang, Dharamsala; Chagpori Tibetan Medical Institute, Darjeeling; Dept. of Sowa-Rigpa, CIHTS, Varanasi; Dept. of Sowa-Rigpa, CIBS, LehLadakh and Sorig Bumzhi Medical College Menriling, Solan H.P. Briefing upon the existence of Central Council of Tibetan Medicine, which is the apex body of all Institutions, Mr Wangchuk strongly urged the greater recognition of this CCTM by nominating one designated CCTM Member to the Member (Sowa-Rigpa) in Central Council of Indian Medicine.

5. PRESS RELEASE

5.1 Press release on clarification on term Sowa-Rigpa

Sowa-Rigpa, the extraordinary system of Medicine of Tibet is one of the four Great Medical Traditions of the World. Nowadays, it is termed as "Tibetan Medicine" in other languages and Tibetan Sowa-Rigpa and so on but Sowa-Rigpa and Tibetan Sowa-Rigpa are synonyms. There is no any phenomenon that is Sowa-Rigpa and not Tibetan Sowa-Rigpa. And some uses Sowa-Rigpa as a common term for all systems of medicine like Western Sowa-Rigpa, Chinese Sowa-Rigpa similar to designating a particular

term as a common term which is a mistake that has come into being lately. Even without purposely adding Tibetan to Sowa-Rigpa, it does not mean it is not Tibetan system of Medicine like Ayurveda which means Indian system of Medicine even without adding Indian to it.

The term or doctrine of the term "Sowa-Rigpa" is designated on the basis of the knowledge of the system or the philosophy of the system. When the four elements of the body neither increases nor decreases from its required normal range, it is termed as the healthy state of being. And when the elements increases or decreases from its normal range due to any causative factor, it then turns into a state of disease or ill-health. Since after thorough understanding of the nature of the diseases, the Sowa-Rigpa practitioners have to restore the decreased or degenerated qualities of the elements, through recommendation of diet and medicine possessing such qualities, it is termed as Sowa. And Rigpa is knowledge, the knowledge of thorough recognition of the object of healing, the therapeutic agent and treatment methodologies of restoration thus implying Sowa-Rigpa.

Therefore, Sowa-Rigpa means none other than the traditional system of Tibetan Medicine and does not mean any other medical system of the world. Moreover under any circumstances of time or place, even without particularly mentioning Tibetan with Sowa-Rigpa, it should only mean the traditional medical system of Tibet.

5.2 Sowa-Rigpa Day Celebration:

All the events and phenomenon of this world are dependent on time, space and the current happenings. Though the historical events are explicitly not perceivable through our naked eyes at the moment but it is obvious and it is the source of all the beneficial and happy times and

events directly experienced by us today. The event and the phenomena cannot be revisited but remembering the time during which the events were undertaken to benefit human race and the special person who undertook those events, is a moral responsibility of the human community and the nations of the world. For eg: we still celebrate the birthday of Buddha Shakyamuni and Jesus Christ and commemorate their special deeds to this day. We also commemorate World Health Day, Teacher's Day, Mother's Day, Father's Day etc. and celebrate the joyous day of freedom of one's nation from the clutches of another nation as Independence Day.

Likewise, Tibetan people also have the culture of commemorating space, time and happenings of historical events of its tradition and built memorials to vividly remember those historical figures. For example; To commemorate Buddha Shakyamuni's miracle activities at Sravasti, great Lhasa Miracle Prayer festival is celebrated, stone pillar of Potala Palace was built in order to commemorate Tibetan Emperor Trisong Duetsen's minister, Takdra Lukang's deed of defeating Tang Empire and initializing tax payment in the country. Such memorials are built even to these days.

In the 20th century powerful Chinese military regime invaded entire Tibet and at this critical and ruthless juncture of demolition of Tibetan religion, culture and ethnicity, His Holiness the 14th Dalai Lama along with his entourage fled to exile in India. And with the kind support of Indian Government and its people, His Holiness established separate Tibetan settlements and various religious and cultural centers like central schools for Tibetans, monasteries and monastic schools. Among these great events, His Holiness called upon the scholars of Tibetan Medicine and Astrology who had followed him to exile, to Dharamsala on September 11, 1961 to revive the

extraordinary tradition of Tibetan Medicine and Astrology for the benefit of all which is well documented officially. Therefore, in order to mark that historic date, it was decided unanimously during the 30th Board Meeting (Resolution no.3) of Central Council of Tibetan Medicine to celebrate September 11 as National Sowa-Rigpa Day. It will be celebrated by all the concerned individuals and institutes while remembering His Holiness the Dalai Lama's kindness and by following the path laid by Tibetan ancestors and by conscientiously studying, practicing and executing the teachings of Sowa-Rigpa for the preservation and promotion of Sowa-Rigpa.

5.3 Press release on *Tsothel* in Sowa-Rigpa (Tibetan Medicine):

Sowa-Rigpa, the Tibetan system of Medicine, since 100 of years back has identified mercury (Hg) as the king of poisons, having the potential to take life. It has been clearly mentioned that if mercury (Hg) enters human body without neutralization, it can take life from a bigger point of view and from a smaller point of view it can harm our body through depleting body strength, lowering metabolism, giving rise to severe pain and so on.

Such poison laden mercury (Hg) when properly neutralized using authentic neutralization processes that has been passed down through consecutive scholars of Tibetan Medicine, it is termed as *Tsothel*. When *Tsothel* compounded with other herbo-minerals is administered, it can strengthen life and enhance functioning of bodily constituents in a healthy person, clear the sensory organs like the eyes, mobilize the neurological and circulatory channels of the body, delay aging by preventing grey hair and wrinkle and thereby act as a supreme rejuvenating agent. It can protect the body by combating harmful effect of the cosmic and naga

influence. When it supplements other medicines, it can immediately treat those diseases which cannot be cured by their antidotes. *Tsothel* is especially effective against diseases caused by compounded poison and food poison. Thus, as taught by profound former scholars of Tibetan Medicine, *Tsothel* containing Rinchen Drangjor Chenmo, Rinchen Ratna Samphel, Rinchen Mangjor Chenmo and Rinchen Tsotru Dashed are used by innumerable people for hundreds of years and this itself is a great proof in determining that *Tsothel* immensely helped the body instead of harming it.

Likewise, research studies on *Tsothel* undertaken by Men-Tsee-Khang in collaboration with other scientific institutes for many years have shown encouraging results which is good news as well as a prideful moment for all. Mercury (Hg) neutralization in the pharmaceutical practice of Sowa-Rigpa is a highly skill-demanding and a rare practice which is hard to acquire. The process of *Tsothel* practice takes many months and is regarded as an extremely complex synthesizing process. It goes through following processes like 1. Impurity Removal 2. Impurity cleansing 3. Eradicating heavy (*Lci*), sharp (*'bigs*) and adhesive (*rtsi*) properties by boiling processes 4. Transformation of form (from liquid to solid) by introducing counterpart and through addition of organo-metallic compounds and herbo-minerals (*lcagsbrgyadkhambsbrgyad*). Such complex procedure has come into being some hundreds of years back before the emergence of modern science and this can be logically understood as initiated by a profound being who has knowledge of reality. That's why it might take some time for the unbiased and liberal scientists to entirely understand the reality.

The statistical report of the recent research on the

exposure of methyl mercury (MeHg) and its burden in Tibet due to use of mercury (Hg) in Traditional Tibetan Medicine published by Environmental Science and Technology, seems totally unrealistic to accept. If based on the report, Tibetans seem to intake more mercury (Hg) than food and the toxic effect would have caused the extinction of all the inhabitants of Tibet. If such toxic content is real then it could have been caused by extensive mining in Tibetan plateau, illegal draining of industrial waste into the sewage system, dumping of nuclear and electronic waste and weapon testing in Tibet. Since the production of *Tsothel* containing Traditional Tibetan Medicine is less than 0.5% in a total production of 1000 different Tibetan medicines and that too is *Tsothel* that is properly neutralized through authentic processes and procedures and there is no any possibility of such a compound being toxic. We welcome any scientists who are willing to do further research on the subject.

6. Announcement & Appeal

6.1 Important Announcement regarding Registration of Sowa-Rigpa

As we all are aware that the Sowa-Rigpa system of medicine has been legalized by the Govt. of India in the year 2010, thus sooner or later all the medical colleges, institution and practitioner have to register under the CCIM Act. & regulations. Since the Central Council of Tibetan Medicine was established after an act passed by the Tibetan Parliament in Exile, mainly aimed to preserve, promote and regulate the Sowa-Rigpa system in exile, this council will remain in existence and thus to further strengthen this council, CCTM held a special meeting on 18th May 2018. In the meeting, it was discussed that

all the Sowa-Rigpa practitioners have to respect the TMCC Act. which was established under the Article 18.2/3 of Charters of Tibetan-in-exile and has to conform the regulations laid by CCTM. As specified in the guidelines, we request all the newly Sowa-Rigpa graduates from the year 2018 to register with CCTM within a year after their graduation. As of clause 10.5 of TMCC Act., those of who fails to register with the CCTM will not be officially recognized as a Sowa-Rigpa practitioner by the Central Tibetan Administration. Thus, in the last 13 years of its inception, a total of 496 Tibetan Medical practitioners have registered under CCTM and in the future after implementation of CCIM registration, CCTM will remain in existence and will continue the registration and regulation of Sowa-Rigpa system. Therefore, all the Sowa-Rigpa practitioners in exile are requested to register their name with CCTM.

2. Degree Recognition and Registration of Sowa-Rigpa under CCIM

As of Govt. of India Gazette Notification (No. S.O. 1672(E)) dated 5th April 2018, Degree issued from four Sowa-Rigpa Medical College, (TMAC, CTMI, CIBS, CIHTS) from year 1960 till 2017 has been recognized by the Central Council of Indian Medicine by amending the 2nd Schedule of IMCC Act. 1970. Therefore, those graduates from the above colleges within the year 1960-2017 are eligible to register their name with CCIM. Detail registration guidelines in Tibetan is available online at given CCTM official website:

<http://tibmedcouncil.org/wp-content/uploads/2018/10/ccim-reg-guidelines.pdf>

3. Update your profile, contact details and membership

With the celebration of Sowa-Rigpa Day in Sept. 2019, CCTM will publish a new handbook -

telephone directory of all the registered practitioners. Thus, we request all the registered practitioners to kindly update their bio-data, contact address, email and telephone number. And those registered member who have not paid the membership fee are requested to kindly update your membership. One can visit our official website (link below) to check the registration and membership status.

<http://tibmedcouncil.org/registered-medical-practitioner/>

4. Send your article for SORIG - JOURNAL

CCTM during the last board meeting has passed a resolution to publish official SORIG - JOURNAL on the occasion of Sowa-Rigpa Day Celebration on 11th September 2019. All the interested Sowa-Rigpa practitioners are requested to send their article (Language - Tibetan/English) to the CCTM on or before 1st of June 2019. Detail announcement has been published in CCTM official website -

<http://tibmedcouncil.org/wp-content/uploads/2019/01/D-108-announcement.pdf>

7. Thank you note:

CCTM thank all the following donors for their support towards CCTM activities:

- DoH Grant - Rs. 600000/-
- Dr. Tsewang Tamdin - Rs. 4000/-
- Dr. Penpa Tsering - Rs. 1500/-
- Dr. Sonam Dolkar Oshoe - Rs. 1500/-
- Dr. Sonam Tsering - Rs.270/-
- Dr. Thinles Yangjor - Rs. 495/-
- Dr. Nyima Gurung - Rs. 500/-

NOTICE FOR RENEWAL OF REGISTRATION AND MEMBERSHIP

All registered practitioner of CCTM are required to renew their registration as the three years renewal seal of year 2018 is expiring on 31 March 2019. Renewal is a key process which helps to provide assurance that medical practitioners are competent and fit to practice and that individual practitioner meet our standards. Thus we request all the registered doctor to renew their registration by paying renewal fees of INR 100/- Please note that you are not necessary visit our office in person and also not necessary to bring your registration certificate. Ones you pay your renewal fee, we will update the status in our official record book and website and then issue the renewal seal for three years which valid till March 2021. If you send the fee through bank transfer (Bank details given below), kindly send us a short email with detail of transaction and the correct postal address to send back your renewal seal.

With this notice, we also request all the registered members to kindly renew their membership ID card by paying annual membership fees. Registered members are also request to update your contact email and postal address if any changes. For any queries regarding renewal of registration and membership, please contact us by email at <cctm2004@gmail.com>

Details of CCTM Bank Accounts:

Account Name : Central Council of Tibetan Medicine
Account No. : 20590110016886
IFSC Code : UCBA0002059
MICR Code : 176028096

Address:

UCO Bank, CTS, Dharamsala,
Kangra Distt., Himachal Pradesh, India

To

If undelivered, kindly return to :

Central Council of Tibetan Medicine

Gangchen Kyishong, Dharamsala - 176215, Distt. Kangra (H.P.) India

Tele-fax: 01892-226462

Email: chethoe@yahoo.com | cctm2004@gmail.com | Website : www.tibmedcouncil.org